De 7 Groeivormen uit de plantenwereld

In het boek "Metamorphosen" behandelt de bioloog en Vrije Schoolleraar Frits Julius groeivormen uit het plantenrijk onder het gezichtspunt van de planetaire werkingen.
Over de methode van de Goetheanistische Fenomenologie wil ik hier niet ingaan, leest u daartoe de boeken van Julius en Veltman (Mensen en Planeten).

Het gaat hier om de gebarentaal van de natuurvormen, die ahw. een taal spreekt die voor ons gevoel iets te zeggen heeft.
Aanknopend aan Goethe beschrijft Julius 2 kernprincipes die in de plantenwereld werkzaam zijn: Het VERTICALE en het PERIFERE.
1/Het VERTICALE vinden we samengetrokken en verhard in STENGEL en STAM.
2/Het PERIFERE vinden we in de ruimtelijke uitbreiding in de BLADVORMING.

In de stam vinden we een grote groeipotentie, een samengebalde kracht. In de perifere uitbreiding gaat de productieve kracht ahw. verloren, met met het verschijnen in de stof verliest zich de groeipotentie.

In de groeipotentie leeft het IDEE van de vorm, deze kunnen we vergelijken met het geestelijke principe, dat potentieel aanwezig is en op het punt staat zich te manifesteren in de ruimtelijke uitbreiding van de bladerkroon, waarin dan de lichamelijke verschijning gerealiseerd is.

Idee, geest en stof kunnen weer vergeleken worden met GEEST en LICHAAM in de mens.

Nu beschrijft Julius 7 typen waarin deze 2 principes in elkaar spelen. De Planetentypes zijn weer verbonden met de 2 beschreven principes; de actieve buitenplaneten, Mars, Jupiter en Saturnus en de passieve binnenplaneten Maan, Mercurius en Venus.
Actief is de GROEIPOTENTIE, passief de PERIFERIE.
Nu vergelijkt hij de verschillende plantenvormen met de mensentypen.

We zullen nu exemplaren van deze plantengroepen gaan bekijken, terwijl de beschrijving van Veltman, uit zijn boek "Mensen en Planeten" wordt voorgelezen, en samen met de muziek met het "Planeten-karakter", hoop ik dat het karakter van de plantenvorm naar voren zal komen....

Na de beschrijving van het plantentype volgt meteen de beschrijving van een mensentype, zodat de plantenvorm als beeld voor een mensentype kan worden gezien...

Hieronder volgen de citaten uit "Mensen en Planeten" van W. F. Veltman zoals deze in de soundtrack vd. cursus gebruikt zijn, met daarna (of soms ervoor), in een ander lettertype, mijn eigen extra toegevoegde commentaar.

De Kruid-achtige plant en het "Zonne-type"

(Beethoven: 9e symphonie, finale; het "Freude-thema" uit de orkest-inleiding in D groot, de Zonnige Michaelstoonsoort; Dit is een typisch Zonnethema, niet alleen vanwege de toonsoort en de stijlperiode, die ik de "Zonnetijd" noem, de Klassieke tijd, maar ook omdat dit thema zo harmonisch en evenwichtig is in het stijgen en dalen van de melodie)

De oervorm van de plant, zou die plant moeten zijn waarin alle krachten in harmonie zijn met elkaar. Deze "Zonne-vorm" vinden wij het duidelijkst in de kruid-achtige planten. Ondanks de eindeloze variëteiten die deze planten vertonen, zijn alle gelijk in hun evenwicht van verticale en perifere tendens.

De samentrekking in de stengel en de uitbreiding in de bladvorming zijn met elkaar in harmonie.

levenshouding: vorm- en stofimpuls zijn evenwichtig uitgebalanceerd.

zieletype: grote zelfstandigheid, gepaard aan vermogen tot overgave aan het andere (de ander), tactvolle terughouding en broederlijke 'gemeenzaamheid'.

Wie iets van de Zonnestemming van de kruidachtige planten wil ervaren moet op een stralende zomerse dag door een bloemenveld lopen, of een goudgeel korenveld. Een Zonnebloemenveld is natuurlijk het summum van de Zonne-stemming!

De leeuw, wier heerser de Zon is, leeft dan ook niet in de bossen, maar in de Goudgele savannes, begroeid met grassen, in een rijk van stralend zonlicht, warmte en open vlaktes met kruidachtige planten...

De klimaatszone waar men het "Zonne-gebied" van de Aarde kan denken is wellicht het gebied waar de Zon het sterkste werkt: De mediterane zone, de subtropische gebieden: mediterane bossen, grassteppes, woestijnen en de tropische savannes, waar het Zonne-symbool de Leeuw leeft. In deze zone vinden we ook Israel en Palestina, waar de Zonnegod Christus zijn incarnatie zocht. Jerusalem moet men dan wellcht als het "Zonnepunt" op aarde opvatten, waar de 3 continenten Azie, Europa en Afrika elkaar ontmoeten. Hier vinden we de goudgele woestijnen en goudgele grasvlakten. Het brood is "het lichaam van Christus". Brood is gemaakt van graan, een grassoort van het kruid-achtige plantentype. Ook een korenveld is goudgeel. Wellicht is ook die zone als "Zonne-gebied" op te vatten waar we de grote korenvelden vinden: Zuid-Rusland, de prairies van de VS. etc. Als men er van uit gaat dat Zee voor Maan staat en land voor Saturnus, dan valt het op dat juist die gebieden waar men een samengaan van land en zee vindt, een evenwicht daartussen, de 3 grote eilanden- en schier-eilanden-rijken, het Middellandse Zee-gebied, Midden-Amerika (de golf van Mexico) en de Indonesisch-Japanse Archipel, dat dit ook de gebieden zijn waar de grote hoogculturen zijn ontstaan. Ook dit zijn dus

echte “Zonne-gebieden”.... (het evenwicht tussen Maan en Saturnus) Het Mediterane gebied, Griekenland en Italie met name ademen met hun lichtend-witte klassieke tempels, de Italiaanse Renaissence-villa’s uit Toscane met de cypressen en ronde Romaanse en klassieke vormen, de stralend witte huisjes en de geurende bloemen- en lavendelvelden van de paradijselijke “Arcadische velden” ademen natuurlijk een duidelijke “Zonnesfeer”... In deze streken ontstond ook de Barokkunst met de vele stralende gouden Zonne-symbolen (zoals in de st. Pieter), de vrolijke, kleurige en feestelijke kerken en paleizen, bij uitstek een vurig- dynamische en vitale “Leeuw-kunstvorm”...

De Loofboom en het “Jupiter-type”

(Tsjaikowsky: 5e symphonie, het majestueuze begin van de Finale in E groot; E= de Jupitertoon; Typisch voorname Jupiter-stemming)

Bij dit type overheerst het verticale principe; het perifere volgt en dient. Deze groeivorm vinden we het duidelijkste bij de loofbomen. Het stengelgedeelte vormt zich tot een machtige stam, die de plant een grote zelfstandigheid en bestendigheid geeft. De bladeren, in verhouding tot het geheel klein, vormen tezamen de indrukwekkende kroon, die zijn ruimtelijke uitbreiding weer te danken heeft aan de voortzetting van het stamgedeelte in de zijtakken.
levenshouding: vormimpuls werkt machtig, zodat eigen wezen zijn grootheid en kracht openbaart; stofimpuls werkt daaraan mee op krachtige wijze; ervaringen kunnen vol verwerkt worden.
zieletype: zelfverwerkelijking in grote stijl door een sterk denkend verwerken van levenservaringen; denkt in grote lijnen; zal willend zich manifesteren als een bouwer volgens strenge systematiek die nooit het geheel uit het oog verliest; leiderstype.

Kenmerkend voor loofbomen is het feit dat zij overal daar groeien waar de hoge heren, de machtigen en rijken wonen: Landgoederen, paleizen en kastelen. Loofbomen maken de omgeving plechtstatig en koninklijk, we vinden ze in parken en statige, deftige bomenlanen, vooral op landgoederen met deftige, sjieke lanen. In de stad zijn de rijke en sjieke buurten altijd met oude loofbomen beplant. De meest koninklijke, sjieke bomen zijn de eik, beuk, kastanje, linde, plataan en ook wel de acacia-robinia. (van de naaldbomen alleen de ceder...) Kenmerkend van de wat minder sjieke wijken, de volkswijken is het feit dat vaak de gebruikte boomsoorten, als er überhaupt al bomen zijn, ook vaak minder groots, en monumentaal zijn. De bomen zijn òf jong, òf van een “niet-sjieke” soort. Zodra men ergens bv. oude beuken aantreft wordt de sfeer al meteen deftig... De boom vertegenwoordigt blijkbaar de “upperclass”, de klasse der hoge heren, vroeger de adel, nu de rijken.

In Den Haag is bv. plein 1813 met de oude Kastanjes karakteristiek, park Clingendael, Zorghvliet, en voor zover de oude bomen nog niet door het gepeupel wat tegenwoordig de dienst uitmaakt zijn omgehakt: De Statenlaan, de Stad-houderslaan, de Van Boetselaarlaan, Wassenaar: de landgoederenroute etc. Ook valt op dat zomergroene loofwouden in die zone groeien waar de rijkste en machtigste volkeren ter aarde leven: Europa, de VS., Japan, en China, blijkbaar volkeren met onmiskenbare "Jupiterqualiteiten"...(het zijn ook de volkeren die de moderne wetenschap hebben ontwikkeld, de wereld hebben veroverd en deze gelijk "koningen" overheersen...)

De Slingerplant en het "Mercurius-type"

(Het begin van het 3e deel uit Tsjaikowsky's 6e symhonie, een typisch mercuriaal soort zeer luchtig-sanguinische Scherzo-muziek)

Het perifere overheerst, het verticale volgt en dient. De planten die deze groeivorm vertonen, ontwikkelen overmatig veel blad en een kleine of een heel lange en dunne stengel, die geen stevigheid en zelfstandigheid geeft. Dit type komt het duidelijkst tot uitdrukking in de slinger- en klimplanten, die zich enorm in de ruimte uitbreiden, maar zich aan andere planten of dingen moeten vastklampen om stevigheid te vinden.
levenshouding: laat zich leiden door de stofimpuls; de vormimpuls wordt gebruikt om een weg te vinden die tot de best mogelijke aanpassing leidt.
zieletype: ervaringen worden niet zozeer verwerkt tot inzichten, maar met behendigheid gebruikt ten eigen bate.
Snel combinerend denken; het gevoel reageert op de omgeving en dient het vlotte oriënteringsvermogen; de wil is niet zeer productief, maar de begeerte 'iets te bereiken' is sterk.

Een gebied op aarde waar we onmiskenbaar "het rijk van de slingerplant" vinden zijn de tropische oerwouden. Blijkbaar gaan Jupiter en Mercurius altijd samen, want net als in de gematigde loofbossen vinden we loofbomen vaak samen met klim- en slingerplanten, maar terwijl in de gematigde zone de loofbomen duidelijk de boventoon voeren, zo zijn de machtige woudreuzen uit de tropische oerwouden vaak niet opgewassen tegen de woekerende krachten der slingerplanten en lianen. Hier vinden we dan ook meer dan in onze streken klimplanten die de loofboom als parasiet hebben gebruikt en verstikt, de ficus bv. Ook de sfeer in zo'n oerwoud is onmiskenbaar "Mercuriaal": het is één drukte en chaos van schreeuwende vogels, dieren en insecten. Dit in tegenstelling tot de waardige, verheven stilte van het Europeesche woud, bv. een beukenbos. Ook de volkeren die in deze zone leven hebben onmiskenbare Mercuriale qualiteiten, zoals bv. de Negers uit Afrika, of de volkeren in andere tropische gebieden....

In die streken vinden we het bekende “don’t worry, be happy”, het carnaval in Rio, en de muziekcultuur van de vrolijke dansmuziek met veel slagwerk en swingende ritmes...

De Naaldboom en het “Saturnus-type”

(Fauré: Requiem, het begin van het 1e deel, in D klein, de archetypische “Requiem-toonsoort” annex Saturnus-stemming; na de tekst nog enige tijd voortzetting van de muziek)

In deze groeivorm overheerst de verticale tendens zo sterk, dat het perifere element wordt onderdrukt. Het stengelprincipe vormt zeer hoog oprijzende, machtige stammen, die een beeld van volstrekte zelfstandigheid, geslotenheid en eenzelvigheid geven. De bladeren ontplooien zich niet vrij, maar worden ook door het verticale karakter bepaald.
Bij de naaldbomen, waar dit type het sterkste tevoorschijn komt, verharden de bladeren tot naaldvormen en lijken meer op stengels dan op bladeren.
levenshouding: de vormimpuls werkt sterk eenzijdig, zodat invloed van buiten (stofimpuls) gering is; daardoor een zekere onverstoorbaarheid. Wat van buiten wordt opgenomen wordt met grote intensiteit innerlijk verwerkt.
zieletype: levenservaringen worden in het geheugen sterk vastgehouden, een spontaan reageren is vrijwel onmogelijk; het denken werkt schematisch en neigt tot dogmatisme. In het gevoel is een diepe verbondenheid met het verleden, ook in de zin van een goddelijke oergrond. Ernstig wordt de wil gericht op wat volgens overtuiging, zonder verandering, moet worden uitgevoerd.

Kenmerkend voor naaldbossen is de duisternis en somberheid die we eronder aantreffen, een naaldbos is vaak doods, stil, zwart, het lijkt eerder op een grafkelder als op levende natuur. Wie in de “Saturnusmood” wil komen moet eens dwars door een sparrenbos gaan lopen. Ook kerkhoven worden vaak met naaldbomen beplant, bv. cypressen... Kenmerkend is ook het feit dat sparrenbossen in de Noordelijke streken groeien: Canada, de VS., Rusland, Siberie, Scandinavië. Deze streken zijn koud, het zijn de Poolstreken met een “Saturnusklimaat”: Koud, lange winters, met veel sneeuw, strenge vorst, mensonvriendelijke barre streken waar de wolven de dienst uitmaken... De volkeren uit deze streken zijn ook vaak melancholisch of “Saturnisch” van karakter: Stoere, stoicijnse en zwijgzame volkeren. Men hoort dat ook aan de muziek van Scandinavische componisten, bv. de verheven eenzaamheid en leegte en de uitzichtloze somberheid in de muziek van Sibelius of Pärt, de Russische winters en sombere naalwouden hoort men weerspiegeld in de

wanhoop en “Russische melancholie” van Tsjaikowsky, Sjostakowitsj of Goebaidoelina.
Of denk aan het beroemdste schilderij van Noorwegen, het naargeestige: “de Schreeuw” van Munch en de deprimerende films van Bergman.

Met midwinter, als de Zon in Steenbok staat op 25 December vieren wij het Kerstfeest met de kerstboom, de sparrenboom. De heerser van Steenbok is Saturnus en de sparreboom is dan ook de typische Saturnusboom. De kerstnacht-dienst is de enige kerkdienst die de westerling nog bezoekt. Saturnus hangt samen met religie, en in deze Saturnustijd vinden we het enige moment per jaar dat het religieuze gevoel de mens nog bereikt... Kenmerkend is ook de vorm van de (gothische) kerktorens, die dezelfde is als van de Sparreboom, de kerstboom. Men ziet dat fraai in de schilderijen van Caspar David Friedrich, bv. “het kruis en de kathedraal in de bergen”.
Ook groeien de naaldbomen in het hooggebergte, nabij de eeuwige sneeuw, het oord waar de Steenbok zijn thuis heeft, wier heerser Saturnus is. Het hooggebergte is ook het oord waar kluizenaars en monniken bij voorkeur vertoeven, zij die eenzaamheid, wijsheid en verlichting zoeken, zoals de Tibetaanse monniken... Ook in het hooggebergte heerst een poolklimaat, het Saturnustype geldt als koud, streng en afstandelijk. ..
Amerika en het Indianenras zouden onder de invloed van Saturnus vallen, ook Indianen gelden als zwijgzaam, streng, afstandelijk, wijs en melancholiek. In Amerika ontstonden de wolkenkrabbers, de moderne kathedralen, vaak zelfs ook door de onverschrokken Indianen gebouwd. Ook de wigwam van de Indianen heeft een Gothische torenvorm en ook bouwden zij hoge totempalen... Het verbaast ons dan ook niet dat in dit land de allerhoogste en aller-oudste Naaldbomen ter wereld te vinden zijn, de sequoia’s, die rond de 100 meter hoog kunnen worden, dit is dus Saturnus ten top.... Dit zijn de “Kathedralen” van de natuur...
In Scandinavie werden in de vroege middeleeuwen de sterk verticale houten stafkerken gebouwd, wier vorm duidelijk op de sparrenboomvorm is geinspireerd. Pas nadat de Vikingen, de NOORMANNEN zich in de 10e eeuw in “Normandie” vestigden dat naar hen is genoemd, ontstond enige tijd daarna in het Noord-Frankrijk van de 12e eeuw de sterk verticale Gothische kathedraal, wat dus wellicht als een typische Noordelijke, Saturnale vorm is op te vatten, wellicht beinvloed door de Normandische architecten...

De Cacteeën en het "Maan-type"

(Respighy: Pini di Roma, het 3e deel, het "flegmatische", "water-achtige" gedeelte, bovendien in de "Maantoonsoort" B groot; -zwoele, romantische avondstemming...)

Bij deze vorm overweegt het perifere zo sterk, dat de verticale tendens wordt onderdrukt. Het verticale principe van de stengel gaat zich zelfs als perifeer element element gedragen: deze is groen en vaak week, zwelt sterk door sapophoping en breidt zich ruimtelijk uit in de breedte. Bladeren in eigenlijke zin ontbreken geheel of zijn gereduceerd tot stekels of dunne haren. Deze vorm wordt gerepresenteerd door de cacteeën en de vetplanten ed.
levenshouding: de vormimpuls is zo zwak, dat er nauwelijks sprake is van eigen verwerking van ervaringen. De stofimpuls is oppermachtig, vandaar de drang zoveel mogelijk gelijk aan de omgeving te zijn en uit de wereld zoveel mogelijk op te nemen om het onveranderd te bezitten.
zieletype: belangstelling voor het goede verloop der dagelijkse dingen, voor het 'levensproces', waartoe familieleven, eten, slapen, gezondheid, enzovoorts gerekend moeten worden. De wil en de activiteit zijn gericht op het in stand houden van wat is en op het behaaglijk zijn, het gevoelsleven is daardoor evenzo gekleurd; het denken is niet productief maar kan vaak zeer helder reproductief zijn.

Een andere typische Maan-achtige plantenvorm, zijn al *die* planten, die een sterke affiniteit met het water-element vertonen, zoals waterplanten, waterlelies, wilgen, elsen, riet en alle moerasplanten. Vooral in tropische oerwouden of liever: tropische moerassen, rivierdelta's en mangroven vinden we typische "maan-landschappen": Warm, vochtig en broeierig, het exacte tegendeel van de poolstreken die koud en droog zijn.

Een typische "Maanplant" is de rijstplant, die in een soort moeras groeit. De volkeren die in deze warme en moeras-achtige vochtige rijstgebieden leven vertonen vaak "Maan-achtige" trekken, vooral de Oost-aziaten (dromerigheid, passief-gelaten, ondoorgrondelijk en mysterieus...). De geheimzinnige, nevelige, dromerige en broeierige "maansfeer" treffen we bv. aan in Indonesie, China, Zuid-Oost-Azie, met de rijstvelden, de sawa's, de beroemde sfeervolle zonsondergangen op zee met de zeiltjes van de vissersboten in de verte...

Een typisch "Maanlandschap" zijn de Mangrovewouden, waar zee en moerasbos elkaar raken. Het wemelt daar dan ook van de kreeftjes, krabjes en garnaaltjes. De Kreeft heeft als heerser: de Maan. Als de Zon in Kreeft staat is het Midzomer, - in de tropen is het echter het hele jaar door zomer.

Als het zomer is, is de mens geneigd wat weg te dromen in de zon en vakantie te houden, de grote "zomerslaap" te houden, aan het strand te liggen bakken ed. De kreeft leeft in het water, ook als rivierkreeft in het riviertje in het

bergdal, tegenover de steenbok op de bergtoppen.

De Maan hangt dus met zee, laagland warmte en vruchtbaarheid samen, daarom geldt het Nederlandse volk ook als een "kreeftvolk" (uitgezonderd de warmte dan) door haar affiniteit met het water en de zee. Ook polders zijn typische "Maanlandschappen", met de vredige grazende koetjes in de vruchtbare groene weiden. De Hollandse koe geeft als "Maanwezen" veel melk om de kindertjes en de baby's in de "maanleeftijdsfase" groeikrachten te geven. Daarom was de os er ook bij, bij de geboorte van het kindje Jesus, de Os (en de melkkoe) is het beeld van de moederlijk-maan-achtige omhulling en veiligheid van het kleine kind...

De Struiken en het "Mars-type"

(Richard Strauss: "Ein Heldenleben", het beroemde en zeer dreigende en dramatische gedeelte dat de strijd van de held tegen zijn "vijanden" verbeeldt; vaak gebruikt voor oorlogs- en ruinemuziek bij documentaires over de 2e wereldoorlog...)

Hier uit het verticale zich krachtig, niet in één, min of meer doorgaande, lijn, doch in in herhaalde uitschietende bewegingen. Het is als een voortdurend stoten van de groei-punten in de omgevende ruimte. Het perifere blijft achter in die zin, dat het door de uitschietende tendens van de stengelscheuten van een eigen ontplooiing wordt afgehouden. Dit is het geval bij de groeivorm van de struiken.
levenshouding: de vormimpuls is sterk op de omgeving gericht; wat uit de stofimpuls komt, wordt nauwlijks verwerkt, maar leidt onmiddelijk tot de drang in te grijpen, verandering te brengen in de omgeving.
zieletype: volle kracht wordt gericht op het naar buiten stoten van wilsimpulsen, die vaak alleen door spontane overtuigingen en niet door zorgvuldig overleg zijn gemotiveerd. Het denken kan origineel en scherp zijn, maar wil direct in de daad overgaan; het vaak hartstochtelijke gevoel is niet door het denken, maar door de stormachtige wil gekleurd.

Kenmerkend van veel struiken zijn de DOORNEN, die als "steekwapens" onder Mars vallen. Men denke bv. aan de braamstruik, die ook door de agressieve wijze waarop hij terrein verovert en alles overwoekert wel op een leger lijkt wat landen aan het veroveren is...
De klimaatzone met bij uitstek een "marsklimaat" zijn de subtropen, de mediterane streken. In deze zone vinden we dan ook het rijk van de struiken, de zg. "Macchia", de ondoordringbare struiken die bv. op Corsica groeien, waar Napoleon vandaan kwam, of Sicilie, waar de Maffia vandaan komt. Hier leven dan ook de zg. "struikrovers"...
Deze zone kan men misschien in onze streken enigzins vergelijken met de

duinen, waar men ook veel doornstruiken en lage boompjes aantreft. Ook vindt men in de mediterane streken meer lage boompjes in de “bossen”, veel dennen ook, met evenzeer Mars-achtige stekende denne-naalden, maar ook zijn de bomen nogal grillig en woest gevormd, zoals oude olijfbomen en kurkeiken. men vindt er ook allerlei eikensoorten. Dit zijn dus de typische “Marsbomen”. Hier is niets sjieks aan dit landschapstype, dit is een typisch wild, ruw, strijdbaar en agressief “Marslandschap”. (ook zonnig...)
Kenmerkend voor deze streken zijn de alverwoestende bosbranden.
Mars hangt immers met VUUR samen, de woeste oorlogsgod die dood, verwoesting en verschrikking brengt door moord en brandstichting....

De volksaard van de mediterane volkeren, de Italianen, Spanjaarden, Balkan-volkeren, Turken en Arabieren, Mexicanen, (Mongolen en Hunnen en prairie-Indianen) is Mars-achtig gekleurd en vurig-cholerisch, opvliegend en agressief, eerzuchtig, snel “aangebrand” en soms zelfs oorlogszuchtig. Het fascisme is er een veelvoorkomende regeringsvorm (Mussolini, Franco, Pinochet etc.), en deze Marciale neiging hebben de Spanjaarden mee naar Zuid- en Midden-Amerika genomen waar de ene generaal de andere afwisselt en waar revolutie en strijd een bijna dagelijkse gang van zaken lijkt. (hoeveel “coups” heeft Bolivia niet gehad? 200 of 300...?).

Deze “struik-(rover...)volkeren” houden erg van drukte en veelkleurigheid, de drukke, kleurrijke en bombastische Barokkunst vinden ze prachtig bv. , terwijl de Noordelijke, meer Saturnische “Naaldboomvolkeren” er niets van moeten heb-ben. Madrid geldt bv. als de luidruchtigste stad van de wereld. Iedereen is daar de hele dag tegen elkaar aan het schreeuwen...
-Ook in de muziek houdt men van “Schreeuwen” want Italiaanse opera vindt men er prachtig, vooral tenoren met een “trompetgeluid” (Paverotti). In het Noorden is Italiaanse opera meer volksvermaak voor de “Jordaan-buurt” (Willie Alberti)...
-Ook de Romeinen, een Marsvolk bij uitstek, kwam uit deze struik-zone (Italie).

Woestijnen en Woestijnsteppes vallen eveneens onder Mars. De Hunnen en Mongolen kwamen uit de Gobi-woestijn, en de Apachen waren het meest held-haftige Indianenvolk. Ook grassteppes vallen onder Mars, de Hongaarse poesta en de Russische vlaktes met de wilde Kozakken te paard, de Prairies met de heroische Prairie-Indianen, de Sioux en de Comanche, dat zijn allen gebieden waar de Mars-impuls sterk schijnt te werken...

Zie over de symboliek van de struik in samenhang met de bloem en Venus, het volgende hoofdstuk, over de symboliek van de roos....
Zoals Jupiter tegenover Mercurius staat en Saturnus tegenover de Maan, zo staat Mars tegenover Venus, de struik tegenover de bergbloem....

De Bergplanten en het "Venus-type"

(Bruckner: 8e symphonie, Adagio, het meest tedere gedeelte van dit Adagio, uit het 2e thema met de smachtende septiemsprongen wat het mystieke, Venus-achtige streven naar het "allerhoogste" uitdrukt....)

Bij de 7e groeivorm, die van de alpenkruiden of bergplanten, komt het verticale principe weinig aan bod, terwijl het perifere element zich wel duidelijk doet gelden, maar zeer snel is uitgeput. De stengeltjes zijn klein en teer, het bladwerk komt snel te voorschijn, breidt zich niet sterk uit en gaat spoedig over in een overdadige en stralend kleurige bloemvorming.

levenshouding: de stofimpuls overheerst, maar het gericht zijn op de omgeving vertoont het element van overgave aan iets (hogers) dat deze overgave rechtvaardigt, dus niet zozeer op het alledaagse bedrijf.

Zieletype: er is de neiging op te gaan in het ene, dat op een bepaald moment als een levensvervulling geldt. Het denken is niet zelfstandig; het gevoel neigt tot verering. De wil wordt gericht op datgene wat, vaak met vlammend enthousiasme, buiten het eigen wezen als belangrijk wordt beschouwd.

Wat betreft klimaatszone kan men geen verbinding leggen tussen de zone waar de bergplanten groeien en de aardse klimaatszone die men met Venus kan associeeren, want het gaat dan toch om tropische en subtropische gebieden. Als men het met iets vergelijken wil dan moet men vooral aan de Maand Mei denken, de Maand van de onder Venus vallende Stier. Kenmerkend voor die maand is de bloemenpracht, het vogelgezang en de dichters die dan bij voorkeur verliefd worden. Men zou dan aan gebieden kunnen denken waar een grote, lente-achtige bloemenpracht is te vinden zoals de eilanden op de stille Zuidzee, Hawai bv. of de Polyponesische eilanden, als men over een "tropisch paradijs" spreekt. Dit is het gebied van de "bloemenmeisjes" en de lieve, charmante en hartelijke "Venus-volkeren". In Polynesie vinden we een liefdevolle, zachtaardige cultuur, met veel dans en zang, vrije liefde, en als men zich het "aardse paradijs" voorstelt, waar alles bloemen, vruchten, en vrolijkheid en jolijt met mooie, dartele, lieve meisjes is wat de klok slaat, dan denkt men wellicht aan dit soort streken...

Deze Venus-achtige "liefheids-sfeer" vindt men bv. ook in India, het land van de "heilige koe", samenhangend met de onder Venus vallende Stier (de Maand Mei) met de fel-gekleurde en suikerzoete kleurtjes van de India-jurken en in allerlei kitsch-kleuren geverfde tempels, voor Saturnische Westerlingen een onverdraag-lijk gezicht.

Hier vinden we bij uitstek de suikerzoete "bloemen-cultuur", van het lieve en oogverblindend schone Indiase volk, maar ook met een enigzins suikerzoete, halfzachte en sentimentele kitsch-cultuur... (bv. Indiase raga's) Ook de

“overgave aan het hogere”, de mystiek van Venus vinden we hier, met al zijn guru’s en ashrams.
De “India-golf” overspoelde ons nadat de Beatles India bezochtten en ons op hun suikerzoete softe liedjes hadden vergast, wat tot de “flower-power”, de “bloemenkracht” leidde en iedereen hier India-jurken met bloemetjeskleuren ging dragen... “Make love, no war” gold toen.
De bloem is het universele symbool van de liefde, maar ook van de overgave aan het hogere, de geestelijke verlichting en de mysieke overgave. De 19e eeuwse “India-impuls” van de Theosofie leidde ook tot een “bloemenimpuls”, namelijk die van het symbolisme in de schilderkunst: De mystieke bloemenschilderijen van de fin de siècle.
Toch is hier ook een affiniteit met het Saturnale hooggebergte waar de berg-bloempjes groeien: Bv. de verliefde jongeling die de edelweiss plukt om zijn liefde te bewijzen. In de sprookjes-symboliek ligt de schone jonkvrouw altijd in een kasteeltoren of op een bergtop te slapen (Doornroosje en Brünnhilde). Zij is ahw. het “Venus-bloempje” in een strenge en koude “Saturnusomgeving”... (de toren of de bergtop) Wat dat betreft gelijkt het wel op elkaar, het tere berg-bloempje in de hoge, koude bergen...
Ook bv. voor de Venusboom de berk geldt dat deze een lieflijk wezen is in een sombere, Saturnale omgeving (heides en het hoge Noorden), evenals het alpiene bloempje... Door het contrast komt de schoonheid en lieflijkheid van Venus extra goed uit... Aphrodite was immers eveneens met de lelijke, onder de aarde wer-kende (Saturnische...) smid Hephaistios getrouwd...
Ook is het opmerkelijk dat, evenals Jupiter en Mercurius, de loofboom en de slingerplant samen met elkaar voorkomen, als polariteiten horen ze bij elkaar, Mars en Venus, ruwheid en lieflijkheid zich ook tot elkaar voelen aangetrokken!
Dat geldt ook in het Landschap en de voor de volksaard: Italianen zijn zowel sterk Mars- als Venus-achtig, en het mediterane landschap kan zowel ruw als lieflijk zijn. Een van de kenmerken van de struiken is ook dat ze bv. in tegenstelling tot de koninklijke loofbomen, een vaak fraaie bloemvorming vertonen. Dat is de Mars-Venus-combinatie, want dit polariteitenpaar hangt samen met de liefde en de erotiek: Uit de verbintenis van Mars en Venus werd immers Eros, Cupido geboren, het ventje met de liefdespijlen...
Een van de belangrijkste en bekendste voorbeelden van een fraai bloeiende struikvorm, en tevens bij uitstek HET symbool van de LIEFDE, de aardse liefde is de ROOS, die immers zowel de schone lieflijke en welgeurende bloem heeft, die de verliefde man aan de dame geeft, als de scherpe en prikkende doornen, de gemene steekwapens van Mars, waaraan men zich lelijk kan bezeren, evenals men in de heftige Mars-Venus liefde, men door de rode Marskrachten van de wilde jeudige hartstochten, men zijn ziel lelijk kan bezeren, want liefde en haat, Venus en Mars, adoratie en woedende agressie liggen dicht bij elkaar....

-Wat betreft Venus en de klimaatszones en landschapstypen:
Ook andere tropische streken kunnen wellicht als “Venus-gebieden” of “Venus-culturen” gelden:
Bv. Indonesie, de Filipijnen, Thailand, het Oosten in het algemeen, waar de Pagode-vorm van de Oosterse tempel een BLOEMVORM heeft, (de omgekrulde dakrand) die in mystieke overgave het “hogere” in zich wil ontvangen...

De A-klank hangt met venus samen, in de Eurithmy is het A-gebaar het zich openstellen voor de wereld, het is het “bloemengebaar” van het ontvangen...
De A, de “Alfa”, de “Alpha” is de “Alp-elf” die men ontvangt. De elfen brengen het Zonnelicht naar de bloem. Boven op de berg brengen de “Alp-elfen” het Zonlicht naar de bergbloempjes, die dit licht in een A-gebaar ontvangen...

Bomen en Planeten - De Zeven Loofbomen

In het boekje: “Bomen en Planeten” van Frits Julius wordt een Goetheanistisch fenomenologische beschrijving van 7 boomsoorten gegeven.
Julius beschrijft de 7 boomsoorten die Steiner voor het 1e Goetheanum gebruikte als de 7 houtsoorten voor de 7 planetenpilaren, die ieder uit een andere houtsoort waren vervaardigd.

Het boekje is in een zeer poetische stijl geschreven.
Er zullen enige passages uit geciteerd worden, en terwijl u naar de dia’s van de bomen kijkt kunt u hopelijk een indruk van de vormenwereld krijgen...

U begrijpt wel dat het hier alleen maar om LOOFBOMEN gaat, -dus allen hebben als basisvorm en -gebaar iets van Jupiter-achtige plechtstatigheid.
De beuk geldt weliswaar als “Saturnaal”, maar doordat hij ook een LOOFBOOM is, is hij tegelijkertijd ook weer een JUPITERWEZEN.
Dus zowel verheven-plechtstatig en koninklijk als donker, somber, streng en geheimzinnig...
Maar iedere boom tendeert dan weer naar een andere stemming.
De BERK heeft bv. weinig plechtstatigs. Hoe jonger een boom, hoe teerder, jeugdiger, ranker en lieflijker, “Venus-achtiger”, hoe ouder, hoe grootser, monumentaler, “Zeus-achtiger”, of: “Saturnischer”....

Steeds gaan de beschrijvingen uit van de “polariteitenparen”.
De citaten in het onderstaande zijn afkomstig uit: “Bomen en Planeten” van Frits Julius. Mijn eigen, persoonlijke commentaar staat erna of ervoor in een ander lettertype....

Jupiter en Mercurius- De Iep en de Esdoorn

We vergelijken eerst het a-symmetrische iepenblad met het streng-symmetrische esdoornblad.

-Hier ziet u het iepenblad, de “Mercuriusboom” in ondeugende, speelse a-symmetrie.

(G. Holst: “The Planets” het deel: “Jupiter”, het middengedeelte in Es groot; de E is de Jupitertoon; Typisch voorname Engelse sfeer...)
Dit in contrast met de ORDE-SCHEPPENDE macht van JUPITER, die ORDE wil scheppen in de chaos, gelijk een wetgevende koning.
De bladeren van de ESDOORN worden beurtelings naar links en rechts ontplooid in een streng voortschrijdende orde. Van bovenaf bekeken toont de esdoorn starre rechthoekige of elkaar kruisende vormen. Vaak vormen 2 bladparen zelfs een scherp getekend vierkant. -Dit werpt misschien een verhelderend licht op het Jupiter-symbool de 4, hier ziet u de in de natuur de 4, de vierkantsvorm al verschijnen.
-Worden esdoornbladeren door niets gestoord, dan gaan zijn strikt horizontaal staan.
Zeer kenmerkend is het optreden van horizontale lagen in de kroon, die door diepe inhammen worden gescheiden.

DE IEP: “De bladeren met de fijne takjes tesamen spelen zeer sterk met de wind.
(Respighy: Pini di Roma, 1e deel, uitbeelding van spelende kinderen in een park; typisch sanguinische, luchtige muziek als wind dus... in Bes groot, toonsoort van de Waterman, een luchtteken...)
Een IEPENLAAN, waar de forse zomerse wind doorheen bruist, is dan ook een en al golvende, wolkende, deinende beweging. Nooit gaat het hoekig toe, nooit stug. De wind wordt hier tot muzikant die nu eens met macht, dan weer heel teer, maar altijd liefdevol en zeer harmonieus een heerlijk instrument bespeelt.
Het eigenlijke van de IEP is BEWEGING, heerlijk rhytmische beweging tot gebaar verstild.

(Chopin: Prelude in G groot, met de snelle 16en-begeleiding, als ware het een bruisende voorjaarsbries... G groot, de “Stiertoonsoort” heeft vaak een vrolijke lente-achtige stemming)
Het wezen van de IEP komt het meest naar voren in het middengebied in stengel en blad, waar het water-element en het lucht-element elkaar ontmoeten en doordringen.

De IEP is gelijk een BEMIDDELAAR. Met velerlei is hij luchtig verbonden: met het hemelse en met het aardse, met dat wat naar grootheid streeft en met het zeer fijne. Ja, de IEP wijst ons wel zeer op de beste krachten, die in Holland ontwikkeld kunnen worden.

Ritmisch spel en circulerende beweging is eigen aan de de IEP. Bij MENSEN die dit vertonen zien we dat ze nooit zullen rusten tot alles in de gemeenschap, waartoe zij behoren doortrokken is van spel in de beste zin, tot alles om hen heen tintelt van stromende wisselwerking. Het spreekt vanzelf dat hun innerlijk leven zeer beweeglijk zal zijn en dat zij met grote behendigheid zullen reageren op alles wat hun tegemoet komt. Zij weten van elke situatie wat te maken en zij verstaan bovenal de kunst wonderen tot stand te brengen door andere mensen met elkaar in verbinding te brengen. *(einde muziek; zonder muziek:)*

Wat de IEP in zijn bouw vertoont en DEZE mensen in hun gedrag, dat brengt de Planeet Mercurius tot uitdrukking in de sierlijke banen die zij tussen de sterren trekt en de lenige wijze waarop hij in om de Zon heen en weer danst."
-Aldus Frits Julius.

(<u>Strawinsky</u>: <u>Dumbarton oaks</u>, typisch luchtige, Mercuriale 20e eeuwse muziek van het "Neo-klassisisme"....)

Toen ik zelf de Amsterdamse grachten bezocht om dia's te maken van de iepen viel mij persoonlijk het volgende op ivm. de opmerking van Julius: "Bij de IEP lijkt alles op de 1e blik zo doodgewoon, zo alledaags". Het bijzondere zit 'm dan ook vooral in de BEWEGING zegt Julius...

Mijzelf viel dat "gewone", "alledaagse", het "bescheidene" op... Zoals de Mercurius-mens een veel-voorkomend alledaags type is, die het leven prettig en gezellig maakt zonder zichzelf op onaangename dominante wijze op te dringen, zo prettig en bescheiden staat de IEP langs de Amsterdamse grachten, omhult ze met een prettig groen waas zonder te dominant aanwezig te zijn.

Hoe anders zou de sfeer zijn als daar maestueuze, plechtstatige en koninklijke kastanjes, beuken of eiken zouden staan, die je normaal in koninklijke paleistuinen en deftige landgoederen ziet.....
Dat zou hier, in de gezellige drukte van Amsterdam geheel misstaan, dat zou de sfeer veel te DEFTIG maken... !
De iep heeft iets liefs, vriendelijks en gezelligs en bescheidens, alsof hij er alleen maar is om ONS te behagen en niet om zichzelf te poneren.

Hoe wonderwel past zij in dit typische Hollandse landschap van het typisch "Mercuriale" Nederlandse Handelsvolk, met de oude pakhuizen en de dynamische drukte die eigen is aan de Amsterdamse grachten.

Ook schijnt de IEP de boom te zijn die zich het beste aan kan passen aan de voor bomen ongunstige omstandigheden in de grote stad, daarom is hij de meest aangeplante stadsboom in Nederland. Ook dat is een typisch "Mercuriale" eigenschap: Het handige en behendige aanpassingsvermogen.

Dat heeft de IEP gemeen met het Mercurius-type, deze kan zich op een zodanige slimme wijze aanpassen dat het lijkt of hij ons dient, maar hij weet het zo handig te spelen dat hij toch zijn eigen begeerde doel weet te bereiken.
Dat geldt ook voor de IEP: Door zijn aanpassings-vermogen heeft hij het weten te schoppen tot de meest aangeplante stadsboom van Nederland.
Hetzelfde geldt voor de klimplant. Hij lijkt de ondergeschikte van de boom te zijn, maar de boomwurger kan zijn gastheer zodanig "inpakken" dat deze op een gegeven moment afsterft en alleen de klimplant overblijft, die ondertussen dankzij de boom een soort rechtopstaande stam heeft weten te vormen...

Wie moet hier niet denken aan het beeld van de doortrapte butler of dienst-maagd die de "lord" zó weet "in te pakken" dat deze zijn kasteel en vermogen aan hem of haar nalaat zodat de butler of dienstmaagd na de al dan niet met enige hulp versnelde dood van de "heer" zèlf als "heer" in het geerfde kasteel kan gaan leven....

(G. <u>Holst</u>: <u>The Planets</u>, het Middendeel uit "<u>Jupiter</u>", het vervolg van ongeveer waar we eerst gebleven waren...)
"Voor de ESDOORN is het meest karakteristiek, de strenge ORDE van de groeiwijze, in horizontale lagen en vierkantvormen, in het grote, ietwat statige gebaar van de blad-ontplooiing, de rationele systematiek van de groei en de buitengewone ordelijkheid van de opbouw uit zich de wijsheidsvolle, superieure Jupiternatuur."

Ook een van de eigenschappen van de esdoorn is de enorme vitaliteit waarmee hij zich kan verspreiden, overal tref je spontaan-gegroeide jonge esdoorns aan, en wel in zodanige mate dat hij als een soort "woekerend onkruid" wordt gezien en door plantsoenendiensten alom bestreden. Ook deze enorme groeikrachten horen bij Jupiter: Jupiter is de optimist, de geluksbrenger die alles doet TOENEMEN in grootte, alles opblaast tot gigantische proporties.

Deze enorme groeikracht staat in contrast tot de gevoeligheid van de Iep, die door zijn vatbaarheid voor ziekte, verspreid door de Iepespintkever overal gevaar loopt uit te sterven. Hier wordt toch wellicht het mercuriale aanpassingstalent hem noodlottig! Zulke ziektes ontstaan nu juist door het verschijnsel van de MONOCULTUUR, als er ergens teveel van hetzelfde bij elkaar staat, wat bij de Iep als meest voorkomende stadsboom dan wellicht het geval is.

Wat dat betreft is er ook weer een gelijkenis met de mensenwereld te maken: Mercurius staat voor "het gewone volk", dat altijd in massa's bij elkaar leeft, Jupiter voor "de hoge klassen", en dat zijn de "happy few"...

Deze “Happy few”, de “eenzame reuzen” leven eenzaam op hun kasteel of hun landhuis, en de adel houdt altijd afstand, ze vermengen zich niet met anderen, bv. “edelgassen” gaan geen chemische verbindingen met andere stoffen aan, edel betekent: elitair, deze willen overal boven en buiten staan, wat natuurlijk op allerlei wijzen kan, zoals bv. het bergvolk de Zwitsers die zich door hun “hoge positie” ook overal boven en buiten houden: Ze zijn altijd neutraal, hebben een bankgeheim, zijn nergens lid van en bemoeien zich nergens mee...

Ook hoge bomen zijn ahw. “hoogstaand” en “verheven” en “elitair”, “staan overal boven en buiten”.... Lage planten vertegenwoordigen dan ahw. “het gewone volk”, het “gepeupel”, dat net als gras of mos ed. “in massa’s bij elkaar leeft” in grote “monocultures”... denk daarbij aan de volkswijken, de golfplaat-getto’s van de miljoenen-steden in de 3e wereld met al hun epidemieen tegenover de rijken in hun veilige, afgelegen grote herenhuizen, villa’s of landgoederen.

Alles wat in grote massa’s, monocultures, als “gepeupel” bij elkaar leeft heeft eerder de kans om elkaar aan te steken bij ziekte als de “happy few” die afstand houdt van de medemensen... Dat geldt vooral voor 3e wereldsteden, schoolklas-jes, kantoren, treinen, kortom overal waar veel mensen bij elkaar komen.

Zo kan men zich het ook voorstellen dat binnen de loofbomen-wereld de Iep ahw. “het gepeupel” onder de loofbomen is, die in grote massa’s bij elkaar leeft...

De iepziekte zouden we dus bij de mens kunnen vergelijken met een griepepide-mie, iedereen krijgt dan de griep, behalve de koning, keizer en de admiraal, en de hoge heren op eenzame landgoederen....

Maar de weerstand tegen ziektes hangt ook samen met het IK, de PERSOON-LIJKHEID, de Ik/Mars-kracht... Een Mercuriustype heeft ahw. geen “rugge-graat”, geen IKkracht, geen persoonlijkheid, dat ziet men dan ook letterlijk aan de slingerplanten die geen stevige stengel hebben en steun van iets anders nodig heeft, in tegenstelling tot loofbomen die hun eigen “ruggegraat” hebben !

De “Massamens” en de kinderen uit een schoolklasje hebben misschien dan ook minder weerstandskracht, die met de Mars-kracht in de mens samenhangt...

Zo zou men dan ook kunnen stellen: Misschien is de Iep, als “Massamens” wel daarom zo weerloos tegen ziekten, omdat hij een boom is met minder “rugge-graat” als andere bomen, zoals eiken of beuken....(?....)

-Wie zich een beeld van de IEP wil vormen in Den Haag, hier enige mij bekende plaatsen waar de Iep als Laan-boom te vinden is: Groot-Hertoginnelaan, Statenlaan, Van Boetselaarlaan, Stadhouderslaan, Koningin Emmakade, Uilenbomenkade, Heemskerkstraat, Trompstraat (2...) etc.

De ESDOORN ziet men niet vaak als plechtstatige boom in bomenlanen of landgoederen, zoals kastanjes, beuken en eiken.

Een boom wier blad ongeveer hetzelfde is als van de esdoorn is de PLATAAN, die wèl in vele steden een veel-voorkomende deftige laan-boom is,

zoals in Londen, Berlijn en in Zuidelijke streken. Misschien kan de plataan, als verwant van de Esdoorn (?), het beeld van de deftige, sjieke Jupiterboom completeren...(?)

De Eik als de Boom van Mars

In de oude Astrologie wordt de eik als de boom van Jupiter-Zeus gezien. Ongetwijfeld is de eik zeer indrukwekkend en is als koninklijke boom bij landgoederen en kastelen veel voorkomend.
Julius gaat in zijn beschrijvingen meer in op het ruwe en wilde karakter van de eik.
Men moet daarbij echter bedenken dat de mythologie van Jupiter van Zeus en vooral Donar, de "God van de Donder" vooral een soort Marciale, geweldadige kant beschrijft. Denk daarbij aan de hamer van Thor die donder en bliksem veroorzaakt en waarmee hij met de reuzen vecht...
Volgens Zagwijn is bv. Beethoven een Jupiter-type, terwijl hij op velen toch wellicht een Mars-achtige indruk zal maken. Hier zien wij de verwantschap tussen Mars en Jupiter, die beiden kracht en toorn vertegenwoordigen, maar vooral ook te maken hebben met de REUZEN-KRACHTEN die in de natuur werkzaam zijn, zoals onweer, storm, aardbevingen en vulkaan-uitbarstingen ed. Donar is altijd in strijd met de reuzen. De reuzen vertegenwoordigen de "domme kracht", de titanische krachten in de makrokosmos, die echter ook chaos veroor-zaken, terwijl Zeus toch de orde-schepper is. Zo voert Zeus strijd met de Titanen om recht en orde in het rijk te creeeren en de chaos te overwinnen. Dit is verge-lijkbaar met de strijd die Donar-Thor met de reuzen uitvecht. De eik vertegen-woordigt ook de ongerichtte chaotische reuzenkrachten in de natuur, het is een zeer chaotisch on-ordelijk groeiende boom. In die zin vertoont de eik weinig Jupiter-kenmerken, want Jupiter is reuzenkracht mèt orde-schepping. De echte Marskrachten zijn eerder ongericht en woekerend, zoals ook in de eik..
In zekere zin kan de eik ook als Saturnaal worden aangezien, aangezien hij zeer oud kan worden en zeer grillige vormen kan krijgen, -vooral in Engeland, wat een geheimzinnige sfeer vertoont, waaruit iets oerouds spreekt...
Denk daarbij aan Marten Toonders "donkere bomen-bos" uit Bommel en Tom Poes, met de nevels en magische sfeer, de woonplaats van "Kwetal" de alwijze dwerg, Pee Pastinakel en Hocus Pas... Aangezien de eik vooral uit STAM bestaat lijkt het bij uitstek de woonplaats van gnomen, aardgeesten en kabouters. Aangezien Saturnus de meeste affiniteit met het aarde-element heeft en de kabouterwereld, wat immers oude mannetjes zijn, drukt een oude eik ook iets uit van ouderdom en wijsheid wat met Saturnus te maken heeft... Ook de ruw gekloofde schors van de eik doet soms denken aan een oeroud gerimpeld gezicht, zoals men dat ook zo goed bij oude Indianen (het "Saturnusras") kan

zien, en de oeroude, wijze gezichten der aardgeesten en kabouters. Engeland (en Ierland) is bij uitstek het land waar we deze "oude sfeer" aantreffen, en ik ken ook geen ander land waar men zulke oude en grillig gevormde eiken aantreft die iets van dit oer-oude en Saturnale uitdrukt.
Deze sfeer heeft überhaupt zijn weerslag op Engeland en de Engelsen, bij uitstek het land en volk waar "het oude" in ere wordt gehouden: Tradities, "the national trust", dwz.: het nationale erfgoed, oude gebouwen, oude gebruiken, oude treinen en ouderwetse, verouderde technieken, ouderwetse normen en waarden. Ook de Engelsen zelf hebben iets "ouwelijks", (stijf, afstandelijk, beleefd etc.) het is dus bij uitstek het land en volk van "de oude eiken" en de "eiktypes"...

In de mythologie hangt de conjunctie, het samenvallen van Mars en Saturnus samen met HERCULES, want Hercules is MARS, die gekomen is om SATURNUS = ATLAS de last te verlichten die het dragen van de aardbol deze oplegde. Zowel Mars als Saturnus hebben de meeste affiniteit met het AARDE-ELEMENT, Saturnus meer in de zin verstarring en verstening, Mars meer vanuit het element van de incarnerende AARDEKRACHT, samenhangend met het materialisme van ons huidige "ijzeren tijdperk". Hoe dan ook, in dit beeld verschijnt de eik vooral als het wezen van de reusachtige AARDEKRACHT.

Men kan dit goed beleven aan het 2e gedeelte ("Voorboden van de lente") uit Strawinsky's "Sacre", het stampende 8-toons-akkoord in de strijkers en de hoorns beeldt het stampen op de aarde uit teneinde de aardgeesten te doen ontwaken uit hun winterslaap en hen te vragen om hun oerkrachten aan te wenden om vanuit het onderaardse de kracht te genereren om de planten uit de aarde omhoog te laten stoten, door de harde aardkorst heen.

Volgens Steiner is deze kracht de kracht van de 'antipathie' van de gnomen, die in deze tijd bang zijn om als zij teveel met de aarde vergroeien te zullen 'veranderen' (?) in padden en salamanders... (?)
De tijd dat dit plaatsvindt is de tijd dat de Zon in sterrenbeeld RAM komt, als de planten de grond uit "geramd" moeten worden, en Mars is de heerser van Ram.

Het Engelse volk zou onder de Ram vallen, en dit is het volk en land van de schapenteelt (de Ram is het mannetjes-schaap...) en de oeroude eiken -maar waar ook het Marciale materialisme is ontstaan..(en waar ook veel saturnaal conservatisme heerst).

Dat de Eik als Mars-boom regelrecht met oorlog, verovering en machtsverovering te maken heeft vinden we ook gelegen in het feit dat de eikenbossen verantwoordelijk zijn voor de vroegere wereldverovering van de Spanjaarden, Hollanders, Fransen en Engelsen ed. Eikenhout is zeer sterk en bij uitstek geschikt om schepen mee te bouwen waarmee men de wereld kan veroveren. Vaak stond het feit of men een oorlog won regelrecht in verband met de hoeveel-heid eikenbossen die men in eigen land ter beschikking had !

Engeland was eertijds bedekt met indrukwekkende eikenwouden, welke voor het grootste deel verwerkt zijn in de Engelse oorlogsvloot toen deze in de 17e, 18e en 19e eeuw de wereld veroverde.
Het “Britannia rules the waves” kan niet losgezien worden van het:
“Dankzij de Engelse eiken veroverde Engeland de wereld”.
-En toen eenmaal de eikenwouden op waren stortte ook de macht ineen...
Men zou bv. ook kunnen vermoeden dat toen de onoverwinnelijke Spaanse Armada vernietigd was, en de bossen op waren om een nieuwe oorlogsvloot te bouwen, dat dit het einde van de Spaanse wereldmacht betekende...

Iedere houtsoort heeft zijn eigen karakteristieken en gebruiksmogelijkheden wat eveneens wat zegt over het karakter van de boom. Zo was de eik dus blijkbaar zeer geschikt om oorlogsschepen van te bouwen.
Men kan zich ook voorstellen dat van de Planetenkracht die in de boom werkt ook een invloed uitgaat naar de mensen die bv. in zo’n schip, geheel omringd door eikenhout, moeten leven: De ‘Mars-energie’ omringde hen dan, en men kan zich voorstellen dat de Europeanen misschien mede wel om die rede geheel de wereld veroverd hebben, dankzij het feit dat zij in eikenhouten schepen, omringd door ijzerhard hout en door solide kracht beschermd de heldenmoed vonden om de gehele wereld door te trekken, vreemde landen en oorden te bezoeken en hun macht en invloed over de gehele aarde te laten gelden....

citaten uit: “Wonderen van het woud van : W. van Stuijvenberg:
“Al duizenden jaren lang was het een duidelijke waarheid geweest dat de zeeen alleen beheerst konden worden door degenen die over het hout van de bossen konden beschikken. Geen bomen, geen schepen. Al in de klassieke oudheid leverden de beroemde “ceders van de Libanon” het hout waarvan de Foeniciers en de Grieken de boten bouwden die hen over de Middellandse zee voerden.”
“Rond 1500 bijvoorbeeld was een derde van heel Engeland één groot eikenwoud. Voor menig land bleek het eikehout echter een onmisbaar element in economie, defensie en veroveringsdrang; de scheepsbouw steunde erop, en er werden dan ook heel wat schitterende bossen geveld om er een fikse handels- en oorlogsvloot van te timmeren.” Voor een groot oorlogsschip (van 1500 ton) moesten zeker wel 2000 eiken worden geveld, een oorlogsbodem kostte ruim 20 hektaren bos...

-In Engeland vinden we dus de mooiste eiken, nog steeds zien we aan het Engelse landschap hoe de machtige eikenwouden er vroeger moeten hebben uitgezien !
De eik heeft de meeste affiniteit met aarde en water, wat volgens Julius ook karakteristiek is voor het Engelse klimaat, met zijn vele regen en nevels ed.

De W is de consonant die samenhangt met de Ram, volgens Steiner, de 'Widder'.
Dankzij de Engelse eik kon het Engelse "Wodans-Widdervolk", met haar machtige "Wodanseiken" de woelige wateren bevaren, het Wodansvolk van de warme wol der schapen, het Ramvolk, het "Widdervolk", dat met wakkerheid, wetenschap, wijsheid en waakzaamheid, maar ook als woeste wolven, met woedend geweld, en wilde wapens, en dankzij wilde winden, ijzeren wil en geweven wollen wanten ondanks weerstand de ganse wereld overwinnen...
Zowel eiken, beuken als kastanjes behoren tot de familie der "fagaceae", "beukachtigen". Dit zijn dus blijkbaar de bomen waarbij bij uitstek het "deftige", het eerbiedwaardige, "oude" en krachtige karakter naar voren komt wat we met zowel Mars, Jupiter als Saturnus verbinden, maar mischien nog het meest met het "Jupiter-achtige", het eerbiedwaardige, dit zijn alledrie bij uitstek de boomsoor-ten voor deftige, koninklijke landschappen, bomenlanen, landgoederen en parken!

(<u>Prokofief</u>: <u>3e symphonie</u>, <u>Finale</u>, zeer dissonante en agressieve muziek, uitbeeldende "het bezoek aan de zwarte Magier"...)
"Sinds oude tijden hebben de mensen de eik steeds een mannelijk boom genoemd en daar schuilt veel waarheid in. Er is nauwelijks een andere boom te vinden, die zich zo hevig verbindt met de sterke aardekrachten. Voelt gij niet de uitdaging van die stam met zijn diepgekloofde schors? Roept hij ons niet op onze krachten te beproeven en te zien of wij iets kunnen verwrikken aan dat ijzerharde bouwsel? De zware wortels duiken diep omlaag en verankeren de stam met onwrikbaar geweld in de aarde. In de hoogte vinden wij geen sierlijk takkespel, zoals bij de iep, geen schemerige bladerkoepel als bij de beuk. Weinige zware takken kronkelen uit de stam tevoorschijn met nurks terugwijkende, afwerende beweging en reiken vaak ver opzij. De takken vertakken zich telkens abrupt. Bij proppen ontspringen de vele kleine twijgen en elk eindigt stomp en onaf. De eik is in de eerste plaats stam, niet gebladerte. Het loof is niet zorgvuldig tot bladerkleed uitgewerkt; overal ontmoet men slordig woekerende bladmassa's en daartussen weer gaten, waar licht en lucht vrij toegang hebben."
"Bij oudere bomen treft men vaak afstotelijke donkere zwellingen, die de stam ontsieren. Hier is een wilde uitbarsting geweest, waarbij iedere neiging die in een klein deel kan leven volkomen onbeheerst tot uiting komt."
"We vinden meer dan bij de meeste andere bomen woeste woekeringen. De takken-woekeringen worden heksenbezems genoemd. In een heks leeft verzet en zij wil wanorde scheppen."
"De eik heeft overmatige groeikrachten die wild in 't rond woekeren."

"In de vastheid van zijn bouw vertoont de eik speciale verwantschap met het aarde-element."
In de eik leven ahw. OERMANNELIJKE REUZENKRACHTEN die met de wereld van de ROTSEN en bergen te maken heeft. *(einde muziek)*
(zonder muziek:)

-U hoort nu het optreden van de REUZEN uit Wagners "Rheingold" in de "Mars-toonsoort" C, en daarna zult u gespierde mannen en vrouwen in rotslandschappen en woeste boomstammen ontwaren teneinde u in de "Mars-stemming" te brengen, waarbij alles wijst op kracht of zelfs geweld en uitdaging...

Zonder teksten (alleen dia's en muziek): Wagner, uit Rheingold: De "Reuzenscène", met dreunende paukenslagen op de "Marstoon" C; Daarna: Uit Strawinsky's Barbaarse "Sacre du printemps", het 1e snelle gedeelte uit het 2e deel;

De Berk als de lieflijke Boom van Venus

(Sibelius: "The swan of Tuonela", begin; Uitbeelding van "het sombere hoge Noorden"...)

"De BERK, de meest stralende van al onze bomen, moeten wij vooral in de somberste aardestreken zoeken. Zij toont ons het allersierlijkste wezen op een achtergrond van diepe melancholie. Wij vinden haar vooral op schrale zandgronden en op de heide", en in het hoge noorden tussen de sombere naaldwouden, tot in de toendra's.

(Bruckner: 9e symphonie, Adagio, het middendeel van het 2e thema, het lieflijkste gedeelte uit de symphonie...)

"Over de berk wordt steeds gesproken als de maagd onder de bomen. En waarlijk waar vindt men een wezen, dat zuiverheid en schoonheid zo heerlijk verenigt? Alleen heel onderaan de stam of bij oude bomen ook hogerop, treden de donkere aardekrachten nadrukkelijk naar voren in de zeer ruw gekloofde schors. Maar daarboven, waar de slanke stam of bij oude bomen ook wat hogerop, treden de donkere aardekrachten nadrukkelijk naar voren in de zeer ruw gekloofde schors. Maar daarboven, waar de slanke stam met sierlijke buiging ten hemel rijst, daar speelt het licht over het zuiverste wit.

Een wonder van hoogste schoonheid ontplooit zich, wanneer de wind mild door de berkekroon suist. Dan zwenkt het hele ranke bouwsel heen en weer en het gebladerte, dat in losse gordijnen omlaag hangt, deint en slingert mee. Alles ritselt en flikkert met oneindig gewiegel van elk blaadje.

En wat geeft aan het wit van de berkestam die ongewone kracht en helderheid?

(op dit moment komt in de muziek een duistere wending, het weer verschijnen van het 1e gedeelte van het 2e thema....)
Een reeks scherp getekende zwarte plekken, die er fel tegen afsteken."

(<u>Respighy</u>: <u>Fontana di Roma</u>, 3e deel: De <u>Tritonenfontein</u>, een speels gedeelte, "luchtverwant"...)
"Berkeblaadjes wiegelen levendig op hun lenige steeltjes, al die driehoekjes of ruitjes met hun sierlijke gezaagde rand."
"Hoe lustiger de wind door dat berkenbos suist, hoe meer het vervuld is van licht en weerschijn. Al die blanke stammen deinen sierlijk dooreen, de takgordijnen slingeren, de blaadjes wiegelen."

(<u>Respighy</u>: <u>Festa Romane</u>, <u>3e deel</u>, het Romantische gedeelte in B-groot met de lieflijke vioolsolo; B groot is de "Maagdtoonsoort", voor de "Maagd" onder de bomen... De B is tevens ook de "Maantoon", en de Maan hangt weer met zilver samen, de zilver-kleurige stam van de Maagdboom de berk...)
"Vanwaar toch die wonderlijke zilversfeer? In andere bossen vindt men donkere schaduwen met enkele felle lichtplekken, hier lijkt licht en duisternis wel dooreengemengd tot een levendig glinsterspel. Hoe zou hier ook duisyernis kunnen zijn met zoveel witblinkende stammen, terwijl de blaadjes een wonderlijk spel met het licht spelen?"
"Bij de velerlei vormen van wisselwerking met de omgeving, waarin de planten onderling verschillen en waardoor hun wezen gekenmerkt wordt, behoort ook de mate waarin hun blad het licht spiegelt. Er zijn bomen, waarvan de bladeren een vrij dof oppervlak vertonen, zoals onze acacia. Maar er zijn ook bomen met sterk spiegelende bladeren, zoals sommige populieren of de berk. Het berkeblad speelt dus niet alleen met de wind, maar ter zelfder tijd ook met het licht. Bekijkt men nu zulk een ritselende boom eerst van de zonzijde en loopt men er vervolgens langzaam omheen, dan ziet men eerst levendige beweging in het donkere groen, maar weldra wordt alles tot fel gefonkel.
Wanneer dus de zon dat waaiende berkenbos beschijnt, wordt haar gouden beeld verplinterd tot duizenden vonkenen zilverglinsteringen, die alle fel dooreenschieten.
Er zijn vele andere planten, die helder glimmen, maar er is er geen, die de berk evenaart in haar levendige spel met het licht."
"De groeitrant van de berk wijst op overgave aan licht en lucht, en een hoge manifestatie van schoonheid, waarin zich haar Venusnatuur openbaart."

Bij de bespreking van de bergplantjes heb ik er al op gewezen dat deze tere lieflijke Venuswezens juist in een Saturnale, sombere omgeving leven evenals de berk, die in het hoge Noorden groeit, tot in de toendra's. Vooral in Rusland

speelt deze symboliek van het berkje een belangrijke rol, een van Ruslands bekendste volksliedjes gaat over de berk: “berkboompje stond op het veldje, met zijn fijne blaadjes op het veldje, ljoeli ljoeli op het veldje (2x).”

De Rus leeft in een Saturnale omgeving: Sombere Naaldwouden, koude en lange winters met huilende wolven die een blokhutje belegeren of een arreslee achter-volgen... Die melancholie is ook kenmerkend voor de Russische muziek en de zwaarmoedige Russische volksaard. Maar de Rus heeft één troost:
In die uitzichtsloze winter verlangt hij naar de lente en het Paasfeest als hij Christus’ opstanding viert. Dan omhelzen ze allen elkaar en zeggen: “Christus is opgestaan, ja, hij is werkelijk opgestaan!” Door de uitzichtsloze strenge winters is in Rus-land de lente een extra groot feest, een explosie van opgespaarde energie, wat Strawinsky ook in zijn “Sacre” heeft willen uitdrukken, als een jong meisje aan de lentegod wordt geofferd... Voor de Rus betekent “Christus” hetzelfde als “de natuur”, ook deze is opgestaan uit de dood, de dood van de winter!...
In de Russische volksaard vinden wij uitzichtsloze melancholie en troosteloze depressieve somberheid, zoals bv. bij Tsjaikowsky (6e symphonie bv. !) en Sjostakowitsj en Goebaidoelina, en dan plotseling kan hij uitbarsten in extatische vreugde, God lovende, kinderlijke hemelse vreugde!

De basisstemming lijkt echter somber te zijn, maar af en toe gloort de hoop, de hoop op de verlossing van de uitzichtsloze onderdrukking door de Tsaren, Stalin, de Russische mafia, honger, Siberische strafkampen, terreur, angst en rijen voor de winkels ed.

Dit patroon ziet men ahw. ook in het Russische landschap weerspiegeld, de uitzichtsloze sombere sparren- en dennenbossen, de kale vlaktes en dan... tussen al die donkere bossen verschijnt dan plotseling, als een soort toverfee, een ranke witte gestalte, een engel onder de bomen: De Berkeboom, met zijn tere blaadjes die zo lieflijk spelen met de wind en het licht... Een hemelse, extatische vreugdevolle ervaring moet het zijn als ‘de Rus’ na een tocht door uitzichtsloze sombere sparrenbossen, waar de ziel een soort “doods-ervaring” doormaakt, opeens in een ijl en wit-lichtend “Engelenbos” komt, dat moet zo zijn alsof de hogere wereld zelf de mens komt troosten in zijn lijden. Voor de Rus lijkt het berkeboompje ahw. het troostende element in het landschap te zijn... Het berkeboompje kan men zich voor de Rus dan ahw.denken als het symbool van de troostende liefde van Christus of Maria...(de berk is immers de “maagd onder de bomen”...), en evenals de bloem in het symbolisme het symbool van het “hogere” en de mystieke overgave aan het hogere is, zo kan men zich dan voorstellen dat het berkje in de voorstelling van “de Rus” ook een soort mystiek symbool van “het hogere” is.....

Tsjaikowsky heeft het bovengenoemde volksliedje ook verwerkt in de finale van zijn 4e symphonie. Het 1e deel, dat net zo lang duurt als de 3 erop volgende delen tesamen drukt de wanhoop, pathos en uitzichtsloze somberheid,

melancholie en tragiek uit van de Russische volksziel. De uitgelaten vrollijke finale staat in F groot, de "Vissentoonsoort", de toonsoort van Christus, de Golgotha-toonsoort, en drukt een vrolijk volksfeest uit, de russische jaarmarkt, waar het russische volk ahw. zijn lentefeest viert, als het "Christus-volk" de opstanding uit de dood viert, de opstanding van de natuur uit de dood van de winter. Daar, tussen de drukke kermismuziek weerklinkt dan als 2e thema het liedje "Berkeboompje stond op het veldje"...
Ook de toonsoort F groot is van belang ivm. het russische Paasfeest, want dat is dezelfde toonsoort die Rimsky Korsakow gebruikt in zijn "Groot Russisch Paasfeest" om de opstanding van Christus uit te beelden, en zijn opera "De onzichtbare stad van Kitesj" eindigt in F groot, als het Russische volk de hemelse "onzichtbare stad" , de "Christus-stad" Kitesj betreedt, het Russisch equivalent van de Graalstempel...

De Beuk als de verheven boom van Saturnus

(Vaughan Williams: 2e symphonie in G. De G is de Saturnustoon; In dit stuk hoort men het kwint-karakter van de muziek goed, de kwint C-G is een kwint en kan aan een stuk in G een verheven ruimtelijk kwint-achtig karakter geven, zoals hier het geval is, in deze langzame inleiding tot het 1e deel van deze symphonie; ik ken geen muziek die voor mijn gevoel zó goed de ervaring van het kathedraal-achtige gevoel van het beukenbos uitdrukt als deze langzame inleiding!...deze muziek drukt werkelijk "het binnentreden in het beukenbos" uit, met het mystieke, verheven, serene, kathedraal-achtige licht wat erin valt)
"Het binnentreden in een zomers beukenbos kan tot een grootse ervaring worden. Hoe lichter en hoe stralender het weer is, hoe meer wij de indruk krijgen omvangen te worden door een schemerachtige tempel. Het dichte gebladerte wordt immers gelijk hoge gewelven door de verheven rijzende stamzuilen gedragen. De ruimte daaronder is stil en leeg. Wij horen geen montere vogelgeluiden, de bodem zendt nauwelijks kruiden omhoog. Zó ernstig, zó eigen is deze sfeer, dat al wat jong en fris is en levendig wordt geweerd."

(C.Orff: Carmina Burana, 3e deel in 'Neo-Gregoriaanse' stijl, quasi-Middeleeuws-achtig, met kale, houterige en verheven kwinten-akkoorden...)
"Hoe wonderlijk, dat juist de beuk de mensen steeds weer verlokt het feit, dat zij ook nog bestaan, of, wat nog belangrijker is, dat zij verliefd zijn, door tekens in de schors vast te leggen. Het woord "Buchstabe" voor letter wijst er op, dat de eerste letters, die afgedrukt konden worden, uit beukenschors of beukenhout zijn gesneden.

Wij gebruiken nog steeds de uitdrukking boekstaven, wanneer wij willen zeggen, dat iets goed vastgelegd is in de documenten. Het woord beuk staat in nauw verband met boek, Buche met Buch. Er is dus in ieder opzicht een onverbrekelijk verband tussen de beuk en het afdrukken van letters."
En "boekvink" betekent: "Beukvink"...
(voortzetting van de muziek met de mystieke fluit-akkoorden...)

(Rimsky Korsakow: Sheherasade, het begin, eerst het strenge Noodlotsthema, het "Sultansthema" (ivm: Strenge, wilde wezens), de tekst begint met het koraal in de houtblazers, -dan de lieflijke vioolsolo die de zoete stem van Sheherasade uitbeeldt (bij: "dat tere getover") en tenslotte het tutti-akkoord in E)
"De beuken doen zich meestal voor als strenge en soms zelfs wilde wezens. De taal die zij spreken, is ernstig, hun houding afwijzend. Des te dieper treft ons al dat tere getover van het jonge groen. In het voorjaar is de beuk wel heel vriendelijk en mededeelzaam. Meer dan vele andere bomen strooit hij lieflijke gaven over zijn omgeving uit. De gehele lucht kan vol zijn van meewaaiende gouden flinters; de grond rondom hem, het donkere vlak van een vijver, kunnen er teer door getint zijn.
Maar zelfs in deze tijd, waarin de beuk milder is dan anders, komt een zekere eigenzinnigheid kras naar voren. Elke beuk heeft zijn eigen tijdstip van uitlopen en is daar moeilijk van af te brengen."

(Debussy: Het begin van de opera 'Pelléas et Mélisande' in de "Saturnustoonsoort" d klein, waarin de componist een donker woud uitbeeldt waarin de Saturnale hoofdpersoon Goulod, de latere echtgenoot van Mélisande, verdwaald is...-wellicht een beukenbos of een naadwoud...)
"Het gebladerte als geheel vormt een zeer dichte kroon, zodat er een schemering ontstaat, waarin de meeste planten niet kunnen groeien. Het lijkt wel of de beuk voor zichzelf alleen de ruimte onder zich vorm wil geven, niet alleen door deze te omhullen, maar ook door hem zorgvuldig in kleinere ruimten te verdelen met de vlakken van zijn groen. Waar geen andere plant het meer uithoudt, daar ontplooit hij nog zijn mooiste takken."

(Fauré: Requiem, het begin in d klein, de traditionele, Saturnale "Requiem-toonsoort"; -climax op: "vergiftige speer"...)
"Het weghakken van een boom aan de rand van een beukenbos kan een zeer verderflijke handeling zijn. Vooral een opening in de Zuidrand wordt voor het woud maar al te gauw tot dodelijke wond. In de loop der jaren zal men boom na boom met schilverende en barstende schors zien sterven, zodra de stamdoor door het ongedempte zonlicht wordt getroffen. Het licht, dat, zolang het op de bladeren valt, de kracht geeft

stoffen op te bouwen, treft de stam als de stoot van een vergiftige speer. De beukenstam verlangt om te kunnen gedijen een schemerig beschutte sfeer. Het volle zonlicht is veel te schel en te nuchter."

(Muziek zonder tekst: Het vervolg van Vaughan Williams langzame inleiding tot de 2e symphonie; zonder muziek:)

"De eiken en de berken en zo vele ander bomen laten steeds stukken hemel door hun gebladerte heen schijnen, zij het ook elk op de bij hem behorende eigen wijze, terwijl zij daarentegen hun stammen met hun schors als met een vestingmuur omsluiten.

(G.Holst, uit: "The Planets": "Saturn , the bringer of old age"...het begin)
De beuk daarentegen heeft zijn vermogen tot afsluiting geven vooral naar het gebladerte verlegd, terwijl de schors zoteer is gebleven, dat men, door met een mes te krabben, bijna onmiddelijk een groen weefsel raakt. De beukenstam middenin een bos is dan ook eerder vergelijkbaar met een orgaan in een levend wezen, dan met een scherp omgrensd zelfstandig organisme. En wij, die zulk een woud betreden, wij dringen door in iets, dat voor de beuk min of meer de betekenis heeft als voor onze organen het levende weefsel rondom. Wij dwalen dus vrijelijk rond in iets, dat bij de andere bomen geheel door de schors omhuld wordt. Her beukenwoud bestaat wel, evenals andere wouden, uit eenveelheid van bomen, maar toch is het meer dan die andere een gesloten levensgeheel. Naar alle kanten worden wij er door omhuld en van de verdere wereld afgesloten, van de hemel door het dichte bladerdek, van de levende bodem door een een laag dorre, niet rottende bladeren. Wij worden erin opgenomen als in een ruimte die geheel op zichzelf staat."
(even wachten met het verder spreken van de tekst tot zich een stemmingsverandering in de muziek heeft voorgedaan, een climax-opbouw begint dan....)

"In de herfst ondergaat ons woud weer een grote verandering. het gebladerte, dat door het zonnegegloei steeds duisterder was geworden, lijkt nu van binnenuit te worden ontstoken. Wij worden niet meer omhuld, niet meer behoed; wij worden meegevoerd en omhooggedragen als door laaiende vlammen; wij worden zelf tot vuurgloed en branden op in heilige geestdrift, de grootheid van de goddelijke schepping prijzende. Wij voelen ons als een vlam temidden van een verheven offervuur.
Ook voor de andere bomen is de herfst een vuurfeest, maar zo fel als de beuk brandt geen enkele van onze inheemse bomen."
(tekst-wachten, in de muziek volgt nu de climax, en de anti-climax, eindigend op een kwint-akkoord)

(Het slot van <u>Holsts</u> "<u>Saturn</u>", wat eindigt in een zeer verheven "kwintenstemming", met kwinten-akkoorden (c-g en e-b), het serene 'kathedraal-licht'...)

Ooit las ik in een boek over bomen dat het beukenbos de inspiratiebron zou zijn geweest voor de binnenruimte van gothische kathedralen, aangezien deze veel voorkwamen in het Middeleeuwse Noord-Frankrijk.

"In de verheven plechtige, maar ook ietwat lege binnenruimte van het beukenbos, in de neiging zich met weinig doordringbare lagen af te sluiten, vindt men de uitdrukking van de naar binnen gekeerde Saturnusnatuur.
Zoals een beuk veel binnenruimte heeft, zo heeft de kers veel om zich heen. Hij sluit zich nooit af, maar vertoont eerder een overgrote wisselwerking met de omgeving. Daarin uit zich het wezen van de Maan met zijn grote beweeglijkheid, met zijn opvallende verschijning in steeds wisselende vormen.
De beuk heeft iets verdorrends, uitdrogends, de kers iets vervloeiends, al te vochtigs."
De kers brengt steeds iets als gezelligheid met zich mee, en de beuk brengt ons in een sfeer van verheven eenzaamheid...

De beuk is mijn lievelingsboom. Sinds ik op mijn ca. 15e met mijn moeder in het Westerwoud een echt verheven, mystiek beukenwoud vond, was ik zó getroffen door de sfeer die ik er vond, dat het mij nooit meer heeft losgelaten. Deze geheimzinnige en verheven kathedraalsfeer, de grote ruimte waar je zo ver in kunt kijken vond ik zó fascinerend, dat ik sindsdien in vele vakanties op zoek ging naar het "ultieme sprookjesbos"... Ook heb ik er vaak over gedroomd. De verre ruimte in het beukenwoud roept een fascinatie op, je denkt: Wat zou dáár zijn, als ik díé kant uitloop....
De fraaiste beukenwouden heb ik altijd in Duitsland aangetroffen, in het Westerwoud, het Sauerland, de Taunus en in de Ardennen.
Ik vind persoonlijk de beuk in het geheel niet alleen maar "Saturnaal", integendeel, ik vind hem juist de mooiste boom met de mooiste blaadjes, -in mijn beleving is het de ideale boom, de "oerboom". Als ik aan het woord "boom" denk zie ik een beuk voor me. In die zin is de beuk misschien dan wel Saturnisch, aangezien het ons verbindt met de oerwereld, de oer-oorsprong der dingen... In het beukenbos voel ik een "oersfeer", de wereld der natuurgeesten, de Middeleeuwen, het oeroude ervaar ik aan het beukenbos. Maar tegelijkertijd ook iets van lieflijkheid en ontroering.... Ik vind ook dat de beuk het mooiste spel met het licht speelt, zoals de zon door de beukenblaadjes speelt en vaak strepen licht erdoorheen zendt in de nevels...(-het mystieke licht van de Gothische kathedraal)

Wat opvallend aan de beuk is zijn de wortels: Geen boom ken ik met zo'n opvallend wortelstelsel, dat vaak zo aan de oppervlakte komt. Ook dit draagt bij aan de fascinerende sfeer van het beukenwoud. Wortels en stam is het aardegebied, waar de wortelgeesten, de gnomen leven. Het zien van deze wortels doet ons vaak denken aan het oeroude, aan de wereld van de oude kabouters met hun oerwijsheid...Het laat zich misschien moeilijk omschrijven in woorden hoe men de wortels van een oude beuk met blootgeworstelde wortels ervaart...

Ik vind Julius' beschrijving van de beuk enigzins te negatief op het Saturnale, het sombere gericht, ik ken juist geen boom die ook zó lieflijk met het licht speelt en wiens blaadjes zo lieflijk het aangezicht van een woud kunnen verfraaien. Het valt mij altijd op, dat wanneer men een natuurfoto ziet die in schoonheid eruit springt dit meestal komt omdat er beuken of beukeblaadjes opstaan...

Beroemd zijn ook de herfstfoto's van beukenbossen, er zijn geen mooiere en sfeervollere afbeeldingen denkbaar.

Verder is de beuk ook de meest deftige en voorname boom in landgoederen en paleistuinen. Bijzonder indrukwekkend zijn bv. de beukenlanen voor paleis het Loo in Apeldoorn en in het park van huis Doorn, de laatste residentie van Wilhelm II.

Mijns inziens is echter de beuk ook vooral ook een ROMANTISCHE boom, aangezien de beschreven "Saturnussfeer" ook een typische romantische sfeer is. In de Duitse Vroeg-Romantische landschaps-schilderkunst vinden we bv. veel naaldbomen, gothische torens en kathedralen.
De Neo-gothiek is typerend voor de Romantische sfeer, de herleving van de Middeleeuwen, toen de Ridderromans ontstonden en de pre-Rafaelitische schilderkunst.

De Neo-gothiek ontstond in Engeland, samen met de "Gothic novel" met de gothische ruines ed. In die tijd ontstond ook de Engelse landschapsstijl in de aanleg van parken. Deze heeft daarna in de parken de symmetrische Renaissence/Barokstijl met de buxushagen, fonteinen en standbeelden ed. goeddeels verdrongen toen in het kader van Rousseau's "retour a la Nature": Quasi-natuurlijke parken ontstonden, en wat opvalt is dat de beuk in deze landschapsstijl een belangrijke en vaak centrale plaats inneemt, bv. in Park Clingendael in Den Haag, de parken in Wassenaar, de Parken in Arnhem en Oosterbeek of het park van kasteel Duivenvoorde in Voorschoten...

De verstilde verhevenheid van deze beukenbossen kan men dus ook heel goed als een "Romantische stemming" zien, het verstilde mijmeren van de Romanticus, de melancholieke kant van de Romantiek...

Nog fraaier en deftiger als de gewone beuk wordt vaak de bruine beuk gevonden, meestal als alleenstaande parkboom, bv. in park Oosterbeek (Den Haag).

Ongetwijfeld is de beuk, samen met de eik de meest karakteristieke en belangrijke boom van West-Europa, die het waardige en voorname karakter van de Noord-West-Europese volkeren uitdrukken, het Jupiter-karakter...

In Duitsland vindt men in het Middelgebergte zowel veel Sparren- als beukenbossen, zodat in die streken het "Saturnus-karakter" evident is, de Duitsers hebben dan ook niet voor niets de indrukwekkendste, hoogste en strengste Gothische kathedralen (Keulen, Ulm en Straatsburg). Ook is het het land waar de sprookjes van Grimm vandaan komen met de vakbouw-steden in het Weserbergland (bv. Hannoverisch Münden), die ook model staan voor de Middeleeuwse sprookjesstad (bv. Hamelen). Dit alles wijst op een affiniteit van de Duitsers met het Saturnische element (de Middeleeuwen), de strenge gedisciplineerdheid, het zware verantwoordelijkheidsgevoel en de loodzware ernst.

Tegelijkertijd was het ook het volk waar bij uitstek de Romantische kunst en muziek tot bloei kwam, samen met Engeland...
Zowel Engeland als Duitsland zijn de landen met vakbouw-architectuur en een affiniteit met het Saturnische karakter...
Nadat ik op mijn 15e het Westerwoud bezocht had en het gehele jaar door het beeld van het beukenwoud met mij meedroeg vond ik tijdens de biologie-periode van dhr. Otger het boekje van Julius waar we nu uit citeren. Toen ik zag dat de beuk erin stond was ik helemaal gefascineerd en ging het onmiddelijk lezen. De lezing ervan had een schokkend effect op mijn zieleleven: Ik herkende mezelf in het beschreven Saturnus-karakter van de beuk... Zodoende hielp de beuk mij tot zelfkennis, het "zo binnen, zo buiten" had zich voor de zoveelste maal bewaar-heid... Dit bewerkstelligde bv. het besluit om aan de eenzijdigheid van mijn ka-rakter te gaan werken...
In de karakterbeschrijving van de andere bomen herkende ik meteen de archetypische stemmingen der Planeten-karakters die men ook bv. zo duidelijk in de muziek aantreft. Ik besloot toen tzt. een orkestwerk over de 7 Planeten te gaan componeren.

Dit gebeurde in 1982, toen ik de "Orkestsuite opus 6, de 7 Planeten" componeerde, die hersft 1983 door het Limburgs symphonie-orkest in het Staargebouw te Maastricht werd uitgevoerd olv. Ed Spanjaard.

Dit thema is toen lange tijd blijven liggen, en daarna ben ik weer begonnen om een nadere studie te gaan maken van de planetenstemmingen in de muziek en de toonsoorten en daarna in de beeldende kunst.

Uit deze impuls is deze cursus gegroeid.
Men zou dus kunnen zeggen dat mijn ontmoeting met het beukenbos een belang-rijke karmische gebeurtenis is geweest die een bepalende richting heeft gegeven aan mijn leven wat geleid heeft tot wat ik als mijn belangrijkste levenstaak zie.

Ook in die zin was de beuk dan weer "Saturnaal", want Saturnus is "de heer van het karma", het symbool van het lot en het "Noodlot"...

De Kersenboom als Maanboom

(Bruckner: Trio uit het Scherzo van de 4e symphonie in Ges groot, de "Weegschaal-toonsoort", een heel vriendelijk stukje, mild en gezellig, precies zoals de kers, die zo wordt vereerd in het verre Oosten waar de lieve en vriendelijke, "afwegende" "Weegschaalvolkeren" leven, en die onder haar roze bloesem mijmeren over de vergangkelijkheid van de schoonheid...)
Van de kers heb ik maar weinig dia's, daarom zullen nog enige andere Maangroei-vormen de revue passeren.

"De Kers is een veel bezochte boom door gevogelte en insecten, het is er één gezellig gezoen, gefladder en gesnater, schenkende heerlijkheid en overdaad."
"Kersen verlokken steeds tot uitbundigheid en soms zelfs tot onmatigheid"

"In tegenstelling tot de beuk is hij fleurig en springt ons blij tegemoet. Zij is als een mens, die steeds maar vriendelijk wil schenken uit een onuitputtelijke overvloed."

"De kers heeft de sterkste affiniteit met het waterelement."
"Zij is de meest menselijke van al onze bomen. Zij houdt ons niet op een afstand zoals beuken en naaldbomen, maar komt ons vriendelijk en geruststellend tegemoet."
Wellicht geldt dit ook voor andere vruchtbomen, verwanten van de kers...

In Japan geldt de Japanse kers als de heilige boom. Als zij bloeit, in de maand Mei, mediteren, of mijmeren de Japanners eronder over de vergankelijkheid van de schoonheid en het leven. De korte, doch uitbundige schoonheid van deze bloei doet de Japanners verzuchten: "Zó schoon was het, maar zó kortdurend..."

In ieder Japans fotoboek ziet men deze roze Japanse kersenbloesem, -het meest beroemde plaatje is natuurlijk de berg Fuji, gezien door een waas van kersen-bloesem...

Opvallend is het dan weer, dat de als "Maanboom" geldende kers de Heilige Boom der Japanners is, terwijl de Oosterse volkeren als "Maan-volkeren" gelden... Het verre Oosten is het gebied waar men de rijst verbouwt op de sawa's, waar de droomsferen zijn, de ondoorgrondelijke, op schoonheid en verfijning gerichte zeden, en waar de zilveren Maan de basis vormt van de Chinese Astrologie... Ik zou nog meer "Maan-achtige" eigenschappen van "de Oosterling" kunnen noemen (voor zover deze bestaat), maar wilde met de genoemde eigenschappen volstaan. Zoals in het Westen de ruwe en Oermannelijk-weerbarstige eik (en wellicht de beuk) de "heilige boom" is, zo is de lieflijke, vriendelijke, vrouwelijke, liefdevol schenkende Kers in het Oosten de heilige boom.

Hier staan tegenover elkaar: Mannelijk en vrouwelijk, Mars tegenover Venus, of Saturnus tegenover Maan. Het Japanse volk valt o.a. onder Weegschaal, wier heerser Venus is, en dat staat recht tegenover het Engelse volk, dat onder Ram valt, wier Heerser Mars is. Maar evengoed kan men Saturnus hier tegenover Maan plaatsen...

Opvallend is ook de kleur van de bloesem van de kers: Roze, deze geldt als de "baby-kleur", (de kleur van de menselijke huid, we worden immers "naakt geboren", roze staat voor de pure "onschuld") en aangezien een baby in de "Maanfase" vertoeft kan men de kleur roze ook in zekere zin als een "maankleur" aanduiden... Babytjes en kleine kinderen kleedt men in Roze, lichtblauw en wit...

Dit worden (zijn) tegenwoordig weer modekleuren, en aangezien we in mijn theorie in de volgende eeuw in de kunst een "Maan-karakter" zullen aantreffen valt deze modetrend goed te rijmen met deze babykleuren...

Jeff Koons, een wereldberoemde Amerikaanse kunstenaar maakt beeldjes van roze varkentjes (vallen ook onder de maan), naakte kindertjes, beertjes (vallen ook onder de maan), teddybeertjes, hondjes met roze en lichtblauwe strikjes en ander "kinderspeelgoed"-achtige super-kitscherige kunstvoorwerpen...

Maar men zou ook kunnen zeggen: Het drukt "onschuld" uit...

(Merkwaardig genoeg wordt Koons ook geinspireerd door pornografie, en in zekere zin kan men toch zeggen dat pornografie, alhoewel het als "zedeloos" en "schandalig" ed. te boek staat in wezen "onschuldig" is, aangezien de mens die vrijt zelf weer een soort "roze baby" wordt, terugkeert naar zijn naaktgeboren onschuldige oertoestand en ook weer zelf een soort "kind", een soort "baby" wordt....)

De Es als Zonneboom - De Wereldes - Ygdrasil

(Bruckner: 7e symphonie, 1e deel, het slot in E groot, de Leeuw-Zonne-toonsoort; het gaat van pp naar een overweldigende "Licht-apotheose" toe...)

"Wanneer de oude Germaan zijn innerlijk oog opsloeg en de oorsprong der dingen schouwde, zag hij zijn eigen wezen in de gedaante van een geweldige es. Hij sprak van Ygdrasil, de boom, die hemel en aarde verbond. Zijn zelf zag hij verwijd tot drager van het al.

De es was dus een venster voor zulk een vergezicht. Welke eigenschappen passen bij deze waardigheid?

Daar staat de es. Een sterk wezen, diep wortelend in de donkerte daaronder en verrijzend tot ontzagwekkende hoogten om daarboven het licht uit de ijle ruimte te verzamelen voor een heerlijk spel tussen het ijlgeveerde loof.

Dichte dieptekrachten, ijle hoogtemachten, over beide heerst de es.

Het is ál edele moed en grootheid wat wij zien. Geen wild opstuwende aarderuwheid als bij de eik, geen licht fladderende hemelteerheid als bij

de berk. neen, sterke kracht door schoonheid veredeld en schoonheid door kracht tot grootsheid verhoogd." ***(de overweldigende slot-akkoorden)***
(Bruckner: Het begin van de finale van de 7e symphonie in E groot, wat een voordurende afwisseling geeft van ijle en speelse, elfjes-achtige lichtheid en wat krachtiger wendingen, evenals in de tekst...)

"Op een moeilijk ontwikkelingsvraagstuk wordt hier het antwoord gegeven. Iedere mens, die zich vormt en schoolt, staat voor de taak steeds sterker en sterker te worden. Daar dreigt het gevaar, dat hij anderen terzijde gaat dringen of zelfs het spoor van hun wezen gaat uitwissen. Van de es kunnen wij leren de wil tot het grote te ontwikkelen en ons toch in het kleien fijn te geleden. Dat laat steeds de mogelijkheid tot wisselwerken bestaan en zelfs om het wezen van de ander in zijn ontplooiing te stutten. De es is beeld voor een groots ideaal: de vereniging van macht en ontvankelijke fijnheid."
(Beethoven: 7e symphonie in A groot; het tutti-gedeelte van het 1e thema uit het 1e deel, in de zonnige, dansende 6/8-maat, volgens Wagner: "De apotheose van de dans"; de A = de Zonnetoon, A groot is de "echte Zonnetoonsoort")

"Het hout van de es is hard en taai en vol veerkracht. Het is vooral bruikbaar, waar met weinig materie een grote afstand bestreken moet worden. Is dit te verwonderen bij een boom, die vervuld is van de drang tot ruimte-verovering? Voor rekstokken neemt men het, voor stelen van harken en andere landbouwwerktuigen, maar bovenal voor lansen en speren. Lang en sterk zijn deze en bestemd om na een machtige stoot met wijde boog verre doelen te treffen. Weg schieten zij vol stuwkracht; na het treffen staan zij sidderend stil; zo dragen zij de dood tot de vijand. Voor een jonge es is de groei als een speerworp: sterke beginstoot, trotse gang de ruimte in, verstarring in winterdood.
Is het wonder, dat Wodan de wereld regeerde met een speer uit het hout van de es? Een wapen uit het hout van de wereldboom was het heft van de wereldbeheersing." (***voorzetting van de muziek tot climax)***

(Wagner: Uit "Siegfried", 3e akte, een "aria" van Wodan met het "speerthema"...(in het koper) waarbij hij "Erda" oproept...)
(Wagner: Het slot van "Die Walküre", het beroemde "Feuerzauber" in E groot, de betoverende Zonne-toonsoort van de Leeuw; in de melodie hoort men voortdurende de typisch zonnig-enthousiaste sextsprong en het klokkenspel...)

"De es behoort tot die gezegenden, die heel hun omgeving verheerlijken."
"veel licht laat hij neer, wat welige groei wekt. Geen heerlijker schouwspel echter dan de kroon van onder bekeken."
"Zo ontspringt er daarboven een wemelende wereld vann wevend zonnespel vervuld."

"Als telkens de wind komt en zachtjes de bladeren doet wiegelen, dan schuifelt en schommelt daar alles dooreen, dan is het daarboven een eindeloos geflikker als doorknipten de blaadjes met vlijtig geschaar de duizenden bundeltjes licht. En laat dan de avondgloed eenmaal de wereld laaien, dan trekt al het goud daarboven zich tezamen, dan vloeit het licht als gloeiend verguldsel over de schors van stam en tak." ***(het E-groot-slot-akkoord)***

(<u>Bruckner</u>: <u>6e symphonie</u>, <u>1e deel</u>, het grootse en verheven slotgedeelte, koraalachtig en eindigend in een overweldigend stralend A groot, de "echte" Zonnetoonsoort; aan het eind verwijdt de kleine sext van de mineur IV/SD tot een majeur-akkoord: a-f wordt a-fis, wat aan het stralende slot nog een extra zonnig-enthousiast tintje geeft!)

"De es heerst als geen ander over de donkere aardekracht, dat toont hij door sterkte, door machtige spankracht, dat spreekt uit het zwart der gedrongen knoppen. Toch streeft hij tot het licht en, heeft hij de hevige hoogte eenmaal veroverd, dan verweeft zich zijn wezen met alle hemelglorie.
Dichte dieptekrachten, stralende hoogtemachten, als geen ander beheerst ze de es."

"Is het es-worden niet taak voor de mens? het dichte diepteduister en het helle hoogtelicht tot eenheid verwevend, werden ook wij niet tot ware werelddragers?
Alle waarlijk groten, zij wortelden in donkere diepten en verzamelden stromen van hemellicht." ***(de stralende slot-akkoorden !) (zonder muziek:)***

-Citaat uit het boek: "het Zonnejaar", van Mellie Uyldert:
"De Noordse mythe noemt de kosmische boom, naar welks model de menselijke zowel als de plantaardige boom gebouwd zijn, de Wereld-es of Yggdrasil, wat betekent: Ik-drager. Immers, de romp draagt het hoofd, waar het Ik woont. Deze es (de heilige boom der Kelten) heeft drie wortels, die de onderwereld omklemmen (het zgn. onderbewuste, evenals het onderlichaam). Bij de eerste huist een slang of draak: Nidhöggr, die het sap uit de stam zuigt voor het kan opstijgen: de sexueele begeerte. Boven in de kruin woont een adelaar, vijandig aan de slang: het in de bewustzijnswijdten opwiekende denken. Langs de stam heen en weer rent de eekhoorn Ratatoskr, de krachtomloop zelf, die de denkpool met levenspool verbindt.
Bij de tweede wortel, bewaakt door Mimir, ligt de onderwereld der doden, van het verleden, het geheugen (Mimir-memoire) dat de herinneringen van alle vorige levens bewaart bij de mens, doorgaans onbewust.
Bij de derde wortel wonen de drie schikgodinnen (Schick of Schicksal = Lot) de nornen Urd (die de levensdraad begint te spinnen), Werdandi (die de levensdraden verstrengelt op de bruiloft) en Skuld (die de draad

afknipt bij het sterven). Zij bewaken een heilige bron, waarop twee witte zwanen drijven (de reine kiemklieren op de bron van het levenswater)."

(Tsjaikowsky: Uit "De Notenkraker", de "Kerstmuziek" met vrouwenkoortje dat de rit met een arreslee op weg naar het sprookjesrijk verbeeldt, voort-getrokken door rendieren door een wit sneeuw-landschap; een beetje "Walt Disney-achtige" muziek met een typische knus-intieme kerstsfeer, het eindigt overigens in E groot !)

"Elk jaar, op het heilige tijdstip van Midwinter, versieren wij een boom als kerstboom als beeld van Yggdrasil, de heelalboom. Wij hangen in zijn takken glimmende bollen die de planeten voorstellen en kleine gouden sterren, alsmede glanzende slingers als melkwegen. Wij ontsteken licht-jes erin als de fonkelende sterren aan de nachthemel en tegelijkertijd als lichtende hersencellen, wanneer ons 'een licht opgaat' van begrip. Ook hangen wij er soms appelen der wijsheid in en de zilveren vogeltjes als de adelaar.
Daarbij de jaarkransjes van het ronde jaar, dat op Midwinter gesloten wordt en opnieuw begint.
Bovenop een ster of een piek als de pijnappel(klier).
In het voorjaar, op 1 mei of met Pinksteren, planten wij de vrolijke mei-boom, soms als de Paas-staak (van Denekamp), soms met Pinksteren als de stam waarop de haan prijkt (de kallemooimooi op Schiermonnikoog) als het Zonnedier en het IK. Dan is die boom een echte Ik-drager.
(muziek fade out en voortzetting met het slotgedeelte)
In zekere zin is de Meiboom de levensboom en de kerstboom de kennisboom, omdat de winter de tijd van abstractie is en de zomer die van concretie en levensvreugd. Maar tegelijk zijn ze beide de mensboom van Zon en Maan." ***(voortzetting en slotakkoorden in E groot...)***

Interessant aan de Es als Zonneboom en symbool van de mens als "Ikdrager" is de samenhang met Christus als de geincarneerde Zonnegod. De mens ontving volgens Steiner zijn "IK" van de Exusiai/Elohin, de hierarchische wezens uit de Zonnesfeer. Christus kwam als hun representant naar de Aarde om het "Wereld-IK" uit de Zonnesfeer in de aarde te laten neerdalen. Mikrokosmisch gebeurt dat bij iedere mens opnieuw als hij in de Zonne-leeftijdsfase (21-42 jr.) komt en zijn "IK" in zijn lichaam incarneert. Hij ontvangt zijn "IK" ahw. uit de Zonnesfeer, men zou ook kunnen zeggen, de mens ontvangt het Ik van de "Wereld-es", de "Yggdrasil", de Wereld-zonneboom. Of: De mens ontvangt het Ik van de Es...

Men vindt dit terug in "Die Walküre" van Wagner, daar heeft de God Wodan een zwaard in een boom, een Es gestoken, die in de hut van Hunding staat. Niemand kan deze eruit trekken, net zoals het zwaard "Excaliber" van koning Arthur... Siegmund, de toekomstige vader van Siegfried blijkt sterk genoeg te

zijn om het “Ik-zwaard” te ontvangen, en als hij zijn tweelingzuster Sieglinde ontmoet van wie hij in zijn jeugd gescheiden was, en zij elkaar herkend hebben en besluiten samen weg te vluchten trekt hij het zwaard uit de boom.

Het ijzeren zwaard is evenzeer het beeld van het “IK” van de mens, want ook het ijzer hangt nauw samen met het IK van de mens. Uit de Es, de Zonneboom, trekt Siegmund zijn “Ikzwaard”, zijn van de Zonne-Goden ontvangen “Zonne-IK”... Op het moment dat dat gebeurt moduleert de muziek naar de toonsoort D groot, de toonsoort van de Zonne-aartsengel Michael, bovendien ligt de A in het I-4\6-akkoord in de bas, de A=de Zonnetoon. Het is bovendien een heroisch hoogtepunt in de muziek...
Later slaat Siegmund zijn zwaard te pletter tegen de speer van Wodan en wordt door Hunding gedood. Het “Goden-IK” is nog immer sterker als het Mensen-Ik.

Siegmunds zoon, de Michaelische held Siegfried doet echter meer dan alleen maar het zwaard uit een boom trekken: Hij ontvangt niet alleen maar passief, maar HERSCHEPT actief zijn eigen Ikzwaard: Hij smeedt zijn vaders zwaard opnieuw. Dat kon alleen maar de held doen die geen angst kende. Siegfried “herschept” zijn eigen IK ahw. en dit IK is sterker als de essenhouten Goden-speer van Wodan, want hij slaat dit keer met zijn zwaard wèl de speer van Wodan in stukken, als deze hem als “Wachter op de drempel” wil tegenhouden om de rots te bestijgen waarop Brünnhilde, zijn hemelse “hogere IK” ligt te slapen... Op het moment dat Siegfried zijn zwaard heeft gesmeed en met zijn nieuwe zwaard het aambeeld doorklieft wendt de muziek zich opnieuw naar de Michaelische Zonne-toonsoort D groot, het eind van de 1e akte van Siegfried... In de 2e akte verslaat hij met dit Ik-zwaard de draak, de “reuzenworm”, zijn “lager ik”, zijn “dubbelganger”, het “beest in de mens”, en in de 3e akte kust hij Brünn-hilde, zijn “Engel”, zijn “geestzelf”, zijn “hoger IK” wakker... Daarmee is zijn inwijding voltooid.

Mellie Uyldert noemt de kerstboom de Yggdrasil. (de Zonneboom)
En inderdaad maakt de symboliek van de versiering van de boom zoals Mellie Uyldert deze beschrijft tot een echte “IK”-drager...

De gebruikte boomsoort van de kerstboom is echter een spar, een naaldboom en bijgevolg een “Saturnus-boom”. In zekere zin is Jezus als eerst-geborene onder het Sterrenbeeld Steenbok natuurlijk ook een Saturnus-wezen. Zowel de eerstgeborene als de Steenbok vallen onder Saturnus. (de eerstgeborene ook onder Jupiter, het is in ieder geval een leiderstype die de traditie behoudt...)

De ware geboorte van de Zonnegod in het lichaam van Jesus vond echter plaats tijdens de doop in de Jordaan, toen het IK van Jesus zijn lichaam verliet en zijn lichaam aan Christus ter beschikking stelde (het was dus een “zielsverhuizing”...). En de geboorte, de incarnatie van het kosmische Zonne-Ik in de *aarde* vond plaats met Pasen, toen het bloed uit de wonden van de gekruisigde op Golgotha de aarde bereikte. Toen was het de Vissen-Ram-tijd, het lentefeest. De genoemde Meiboom of “Paasstaak” is daarom wellicht dan

eerder als “Yggdrasil”, als “Ikdrager” op te vatten....(????)

-De kerstboom vertoont in vorm grote overeenkomst met de Gothische kerktoren-vorm. Op de kerstboom staat een piek, op een kerktoren vaak een kruis en soms een weerhaan, (het “Ik-dier”). Ook het kruis is het symbool van het “IK”.
De symboliek van Kerstmis hangt samen met de bewustzijnsziel, het is het typerende feest van Noord-West-Europa, van de in de eenzaamheid van de abstractie zich ontwikkelende Saturnus-mens, die in de kaalslag en de winter van het materialisme en in het kristalheldere denken zijn IK-bewustzijn ontwikkelt.
Pasen is het feest van de Slavische- en met name het Russische volk (-en) en hangt samen met de toekomstige ontwikkeling van het “Geestzelf”, in het Waterman-tijdperk, en hoort bij de toekomstige cultuur van de “broederliefde”, als het menselijk gevoelsleven, het hart, het menselijk astraallichaam gereinigd, gelouterd is en zich tot Manas transformeert. Dan zal het Russische volk een “opstanding uit de dood”, een lente uit de kaalslag van de winter van de Westerse bewustzijns-ziele-cultuur doormaken en een waar “Christus-volk” worden...

De Dagspreuken van Rittelmeyer

ZONDAG

De doorlichtte hoogoprijzende es spreekt,
de boom van de gouden Zon:

“O mens, wees oprecht en voornaam.
Besteedt geen tijd aan onwaardige dingen.
Wees je van je mensenadel bewust.”

MAANDAG

De zilveren Maan spreekt
in de meimaand door de bloeiende kersenboom,
waarvan de bloesem in de zomer tot vruchten rijpt:

“O mens, verander zoals de plant het lagere in het hogere;
reinig het driftleven;
wordt rijp en oogst levensvruchten.”

DINSDAG

De knoestige eik spreekt,
de dienaar van de ijzeren Mars:

"O mens, wortel in diepten en rijk tot in hoogten.
Wees krachtig en sterk.
Wees strijder, ridder en beschermer."

WOENSDAG

De kwikzilverige Mercurius spreekt
door de levendige groei van de iep
en haar gevleugelde zaden:

"O mens, beweeg je,
wees actief, levendig en snel."

DONDERDAG

De esdoorn met z'n gespreidde bladeren spreekt,
de boom van Jupiter, verbonden met het heilige tin:

"O mens, overwin de haast en de onrust in je.
Zoek uren van rust, waarin goedheid en wijsheid
geboren kunnen worden."

VRIJDAG

De koperen Venus spreekt
door de maagdelijke, witglanzende berk,
die zwak wortelt en veel licht drinkt:

"O mens, werk vormend aan je ziel.
Met tederheid bewonder liefhebbend
de schoonheid van de wereld."

ZATERDAG

Door de bomen van het donkere bos,
Dennen, beuken en cypressen
de loden Saturnus spreekt:

"O mens, voel je verantwoordelijkheid
voor de nood van onze tijd
en van de gehele mensheid.
Vervul met innigheid en ernst
de taak die het leven aan je stelt."

ZONDAG

De doorlichtte hoogoprijzende es spreekt,
de boom van de gouden Zon:

"O mens, wees oprecht en voornaam.
Besteedt geen tijd aan onwaardige dingen.
Wees je van je mensenadel bewust."

Andere Planten - Kruiden en Bomen

Hier volgen nog enige andere planten, kruiden en groeivormen, zoals beschreven door Mellie Uyldert en andere schrijvers en Astrologen in verband met de kerseboom die er daarstraks wat bekaaid vanaf was gekomen, had ik u nog wat planten beloofd die onder onvloed staan van de Maan ...

MAAN-GROEIVORMEN

(Ravel: Daphnis et Chloé, het begin van de 2e suite, het "Lever du Jour"; Hier beeldt de componist een watervalletje uit in de ydillische arkadische velden; het is ochtendschemering met vogeltjes-gekwinkeleer en zo; voorbeeld van water-achtig impressionisme, wat een typische "Maansfeer" heeft, en een prachtige instrumentatie, de sfeer van de "levenswereld", de "etherwereld"... -stromende, vloeiende beweging...)

De Maan.
Deze kruiden zijn vaak waterrijk en bevorderen veelal de vochtenomloop in het lichaam.
Hier ziet u bv. komkommers, zeer waterrijke planten. *(wachten)*
En ook de meloenen: Een typisch bolvormige, waterrijke vrucht. *(wachten)*
En dan de wilgen en treurwilgen, dat zijn typische bomen die in het waterrijke Holland en in de moerassen thuishoren, in de polders, vaak tussen de koeien, de melkschenkende wezens die onze kinderen in de Maan-fase moeten laten groeien als kool. ***(langere tijd wachten)***
-Aan de knotwilgen ziet men de enorme groeikracht van de plant.
(enige tijd wachten...)
Deze moeraslandschappen, met riet, zijn bij uitstek "Maan-gebieden"...
(de muziek zet zich nog geruime tijd voort terwijl de polder- moeras- en waterlandschappen aan ons voorbijtrekken, oa. Giethoorn, een meer, de zee, een prachtige molen, de molen van Veere etc.)

De Linde

(naar Mellie Uyldert)
(Bruckner: 4e symphonie, trio uit het Scherzo in Ges groot, de "Weegschaal-toonsoort"; vriendelijke, milde, typisch "linde-achtige" lieve muziek...)
De linde, als gerechtsboom onder Weegschaal en Jupiter vallend, was echter vooral ook een levenschenkende, moederlijke boom met een grote geschiedenis en vele tradities in de dorps- en stadscultuur.
In de Maand Mei, de Maand van Stier en Venus werd het Meifeest eronder gevierd, alwaar de meisjes en jongens uit het dorp elkaar konden ontmoeten, om de nieuwe huwelijken te kunnen sluiten....
Men danst daar onder de boom, drinkt, vrijt, musiceert en spelevaart er.
Vaak is de linde een schutsboom van de gemeenschap of de familie.
In oude tijden wist men dat het de woonplaats was van goede geesten....
Onze voorouders waren gewend als middelpunt van een nieuwe nederzetting een Linde aan te planten. Het was de schutsboom van het dorp.

De linde was de geliefde plaats voor Freya -ofwel Venus, de lindebladeren zijn hartvormig en de linde is de boom van Freya.
Zo zitten op de bank onder de bloeiende Linde de paartjes te vrijen op zoele zomeravonden. Vroeger danste men zijn rondedansen om de dorps-linde.

(Schubert: Impromptue in Ges groot, Weegschaaltoonsoort, zie boven)

Ieder die de vrede van de zomeravond onder de bloeiende, geurende linde kent, begrijpt waarom de boer nog steeds 2 lindebomen voor zijn woning plant.
"De minlijkste boom van schaden en de schoonste van de bladen" aldus Jacob van Maerlant getuigt.
De goede Freya brengt vrede, geluk en voorspoed in huis. Zij is de schutsboom en dus de geboorteboom bij uitstek.

Talrijk zijn de verhalen, waarin iemand in de Linde een zacht zingen hoort. Is het het gonzen der bijen of is het een lieflijk gezang, waarvoor onze hedendaagse oren zijn afgestompt... Is het soms de stem van het tere Lindewezen, van Venus, van Freya....?
Het beleven van het zoete Lindewezen werd later natuurlijk tot Marialegende versponnen.

Onder aan de lindestam ziet men vaak opslag van jonge twijgen.
Bijna alles aan de Linde is eet- of bruikbaar: het hout, de bladeren, het sap en haar bloesem. Heerlijke Lindebloesemthee, ook voor de huid als schoonheidsmiddel.

Toen Siegfried, de held zich in het drakenbloed wentelde om onkwetsbaarheid te verwerven dwarrelde een lindeblad omlaag en kleefde op zijn schouder, -dat bleef zijn kwetsbare plek, en onder een Linde vond hij de dood. ***(muziek heeft zich naar Es moll gewend...)***
TEGENOVER DE LIEFDE IS GEEN HELD ONKWETSBAAR.....
(de muziek zet zich nog geruime tijd voort...daarna: fade out....)

De Vlier

(Bruckner: 3e symphonie, 1e deel, inzet van het 2e thema in F groot; de F is de "Venus-toon", lyrisch-romantische muziek, met af en toe een felle uitval die vooruitwijst naar het wilskrachtige 3e thema, komt overeen met de tekst, ivm de dood en zo...)
Ook de vlier was de Godin van de Liefde gewijd. Wie blaadjes van de vlier in de schoen van het begeerde meisje of jongen doet zou zijn of haar hart winnen...
(naar Mellie Uyldert:)
Alles is geneeskrachtig aan de vlier: Bast, blad, bloem, stengel, wortels en bes. Vlierbessen reinigen en verschaffen een hoge leeftijd.

Als je een vlier plant zou vrouw Ellhorn of Hyldemoer je komen helpen, het 'Vliermoedertje' waakt over huis en hof, zij is echter dezelfde als Holda ofwel vrouw Holle, de doodsengel, die de ziel komt halen, ze is nauw verbonden met allerlei begravenisritueelen. Voordat ze je komt halen schenkt ze je echter alle krachten om je leven te verlengen.
(de muziek zet zich nog enige tijd voort)

De Zonnebloem

(Schubert: 8e symphonie, 2e deel in E groot; De E is de Jupiter-toon, maar E groot hangt ook met de Leeuw samen, het Zonnedier; in het 1e, rustige gedeelte (stralend-lichtend), hoort men de Zonnestemming van de Zonnebloem dus, en in het 2e gedelte wordt de muziek koninklijk-majestueus, dat past bij de voorname stemming van de kastanjes op het deftige plein 1813)
De Zon is de bron van levenskracht en haar zetel in het lichaam is het hart.
De statige ZONNEBLOEM onzer tuinen met haar goudbruin, honinggevend hart en haar vlammend gele krans van lintbloemen, schenkt ons haar grote levenskracht in haar olie-houdende zaden: De ZONNEPITTEN.
Bloemen zijn altijd als zinnebeeld van de liefde opgevat. Zo staat de Zonnebloem voor BEWONDERING.

De Goudsbloem

De GOUDSBLOEM, die ook als Zonneplant geldt staat ook voor onrust. Door Mellie Uyldert wordt hij als een Jupiter-plant gezien met een sterk ontgiftende werking, een medicijn tegen kanker...

De Kastanje

De PAARDEKASTANJE valt onder Jupiter. Zij geneest (volgens Mellie Uyldert) door het elektrisch opladen van de lever.
Het is ook een bijzonder koninklijke boom, zoals hij bv. op Plein 1813 in Den Haag is te zien.
(in de muziek volgt nu het majestueuze tutti-gedeelte, daarna volgt weer de lyrische muziek, waarna we weer verder kunnen met het uitspreken van de tekst:)
Mellie Uyldert karakteriseert in haar kruidenboek de kruiden onder de invloed van de Planeten als volgt zoals u kunt zien op deze lijst:
(slot van de 8e symphonie in E groot, verheven-berustend...)
(de lijst staat op een andere bladzijde) ***Marc van Delft***